

**UNIwersYTET
ZAANGAŻOWANY
2022**

Spis treści

- [6](#) List Rektor
- [8](#) UAM w liczbach
- [10](#) UAM Rankingi
- [12](#) Akredytacja
- [14](#) Ukraina

CZŁOWIEK

- [20](#) Ogólnouniwersyteckie Centrum Badań nad Partycypacją Kobiet w Przestrzeni Publicznej
- [22](#) Udostępnianie sztuk wizualnych osobom z niepełnosprawnościami wzroku
- [24](#) Rewitalizacja i ratowanie języków zagrożonych
- [26](#) Zbieracze słów
- [28](#) „Wylogowani” – opowieść o depresji wśród młodzieży
- [30](#) Alzheimer a zanieczyszczenia
- [32](#) Centrum Sztucznej Inteligencji
- [34](#) Kosmiczna współpraca radiowa
- [36](#) Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna UAM
- [38](#) Tajniki zdalnych i hybrydowych staży oraz praktyk
- [40](#) Przyszłość w zasięgu „ramienia”
- [42](#) Cinema to Chemia
- [44](#) Niezwykłe właściwości nanomembran
- [46](#) Konkurs „Ballady i romanse od_nowa”
- [48](#) Polish your English!

MIASTO

- [52](#) Pojazdy elektryczne dla każdego
- [54](#) Warta – rzeka i dziedzictwo
- [56](#) Filozofia ulic
- [58](#) Prosto i kropka
- [60](#) Transdyscyplinarne badanie przegrzewania miast
- [62](#) Podróże a klimat
- [64](#) Zaadaptować miasto do zmian klimatu
- [66](#) Strategia rozwoju miasta Chojnice

ŚRODOWISKO

- [70](#) Wodny kombajn
- [72](#) Krainy lodu a klimat
- [74](#) Animalia – o szacunku dla przyrody słów i czynów kilka
- [76](#) Koniec szklanych pułapek
- [78](#) Na tropie ambrozji
- [80](#) Drzewa a zmiany klimatu
- [82](#) Wzrost roślin a stres

KALEJDOSKOP

- [84](#) Kalejdoskop: popularyzacja nauki, integracja, aktywizacja

Prof. Bogumiła Kaniewska

REKTOR UNIwersytetu IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

„*Aby istnieć, trzeba uczestniczyć*”
Antoine de Saint-Exupéry

Szanowni Państwo,

Idea uniwersytetu zaangażowanego, budującego partnerskie relacje z szeroko pojętym otoczeniem, działającego w trosce o środowisko przyrodnicze i na rzecz poprawy jakości życia społeczeństwa, promującego wrażliwość i uważność na drugiego człowieka, uczącego odpowiedzialności społecznej, przyświecała naszej uczelni od początków jej istnienia. Dlatego cieszymy się bardzo, że nasze starania zostały docenione na forum międzynarodowym – w maju br. UAM otrzymał, jako pierwsza polska uczelnia, akredytację i tytuł uczelni zaangażowanej przyznawany przez *Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities* (ACEEU).

Miniony rok akademicki postawił przed nami kolejne wyzwania wymagające szczególnej aktywności. Nie zdołaliśmy w pełni wrócić do rzeczywistości sprzed pandemii, gdy wybuchła straszna wojna w Ukrainie, dotkliwie doświadczając naszych sąsiadów i konfrontując nas z koniecznością – i potrzebą – niesienia pomocy tysiącom uciekinierów. Wsparcie dla uchodźców przybrało przeróżne formy; społeczność akademicka UAM jak zwykle nie zawiodła, błyskawicznie reagując na potrzebę dziejowej chwili.

Nasi naukowcy, pracownicy i studenci nieustannie podejmują działania na rzecz zrównoważonego rozwoju i dobrostanu społecznego, poszukując odpowiedzi na największe współczesne wyzwania oraz niezmiennie dbając o wysoką jakość edukacji i prowadzonych badań.

Serdecznie zapraszam do zapoznania się z niniejszym raportem, prezentującym jedynie część inicjatyw podejmowanych pod szyldem uczelni zaangażowanej – mam nadzieję, że będzie on twórczą inspiracją do kolejnych projektów, nowych partnerstw i współpracy.

Bogumiła Kaniewska

UAM w liczbach

20

Wydziałów

4

Filie zamiejscowe

13567

Osób przyjętych na studia

32100

Studentów i studentek na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych

1168

Doktorantów i doktorantek

764

Słuchaczy i słuchaczek studiów podyplomowych

125

Kierunków studiów

3006

Pracowników i pracowniczek akademickich

2282

Pracowników i pracowniczek administracji

242

Specjalności

36

Studiów podyplomowych

241

Kół naukowych

4624

Publikacje naukowe

860

Realizowanych projektów naukowych i badawczych o budżetach > 1,305 mld zł

772

Studentów i studentek zagranicznych

UAM W LICZBACH

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

UAM Rankingi

Ranking Perspektyw (2022)

3 UNIwersytet w kraju
4 UCZELNIA W KRAJU

Times Higher Education

Ranking światowy (2022)
1001-1200

Ranking światowy tematyczny

NAUKI PRZYRODNICZE	501-600
NAUKI FIZYCZNE	801-1000
PSYCHOLOGIA	501+
EDUKACJA	301-400
NAUKI SPOŁECZNE	501-600
SZTUKA I HUMANISTYKA	301-400

IMPACT Ranking

801-1000

DOBRA JAKOŚĆ EDUKACJI (SDG 4)	401-600
MNIEJ NIERÓWNOŚCI (SDG 10)	301-400
DZIAŁANIA W DZIEDZINIE KLIMATU (SDG 13)	401-600
PARTNERSTWA NA RZECZ CELÓW (SDG 17)	301-400

QS

Ranking światowy (2022)
801-1000

Ranking światowy tematyczny

JĘZYKOZNAWSTWO	201-250
JĘZYK ANGIELSKI I LITERATURA ANGLOJĘZYCZNA	201-250
JĘZYKI WSPÓŁCZESNE	301-330
SZTUKA I HUMANISTYKA	=323
CHEMIA	501-550
BIOLOGIA	451-500
ARCHEOLOGIA	151-200

Ranking Szanghajski

Ranking światowy (2021)
901-1000

Ranking światowy tematyczny

NAUKI PRZYRODNICZE	
EKOLOGIA	201-300
NAUKI SPOŁECZNE	
HOTELARSTWO I TURYSTYKA	201-300

Green Metric (2021)

250

US Best News

Ranking światowy (2022)
817

Ranking światowy tematyczny

SZTUKA I HUMANISTYKA	210
ŚRODOWISKO / EKOLOGIA	361
NAUKI O ZIEMI	316
CHEMIA MATERIAŁOWA	537
NAUKI PRZYRODNICZE	385
CHEMIA	566
CHEMIA FIZYCZNA	454
FIZYKA	664
NAUKI SPOŁECZNE I ZDROWIE PUBLICZNE	497

UAM RANKINGI

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Prof. Tadeusz Wallas – prorektor UAM, prof. Bogumiła Kaniewska – rektor UAM, Anna Schmidt-Fiedler – koordynatorka akredytacji

Akredytacja

UAM jako pierwszy uniwersytet w Polsce otrzymał akredytację i tytuł uczelni zaangażowanej przyznawane przez *Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities (ACEEU)*.

Akredytacja kompleksowo odnosi się do oceny społecznego oddziaływania uczelni wyższych na otoczenie, jakości współpracy z partnerami spoza uczelni oraz wdrażania idei społecznej odpowiedzialności, w tym celów zrównoważonego rozwoju.

Analizowanych było piętnaście standardów – przypisanych do pięciu głównych obszarów:

- **strategia i orientacja;**
- **ludzie i potencjał organizacyjny;**
- **motywatory;**
- **edukacja, badania i trzecia misja;**
- **innowacje i oddziaływanie.**

Przejsie całej procedury było doskonałą okazją dla uczelni do zidentyfikowania swoich silnych stron i ich skutecznego rozwijania, ale także zdiagnozowania obszarów wartych poprawy i szczególnej uwagi – zwłaszcza w kontekście wzmacniania sieci powiązań z partnerami spoza uczelni oraz oddziaływania na szeroko rozumiane otoczenie społeczno-gospodarcze. Było także szansą dla osób zaangażowanych w działania akredytacyjne do refleksji, uczenia się, poznawania trendów.

Uzyskanie akredytacji pozwala nam jasno komunikować obecnym i przyszłym studentom, naszym pracownikom i pracowniczkom oraz partnerom, że społeczna odpowiedzialność i zaangażowanie są dla UAM ważne. Daje też całościowy obraz tego, co w tym obszarze zostało już zrobione, a jakie aspekty powinniśmy jeszcze udoskonalać.

Władze uczelni dziękują wszystkim pracownikom naukowym i administracyjnym, studentom i doktorantom, którzy cierpliwie odpowiadali na pytania, udostępniali dane, wyszukiwali przykłady, jakimi mogliśmy pochwalić się w ramach ocen – pozytywny rezultat akredytacji to zdecydowanie zespołowy sukces. Podziękowania należą się także naszym partnerom społecznym i biznesowym: Urzędowi Miasta Poznania, CK Zamek, Urzędowi Marszałkowskiemu, Fundacji Pomocy Wzajemnej Barka, Stowarzyszeniu Metropolia Poznań, Lech Poznań i GTF Company, którzy na spotkaniu z komisją oceniającą opowiadali o istocie swojej współpracy z UAM.

Projekt został dofinansowany ze środków Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020, Działanie 3.3 Umieędzynarodowienie polskiego szkolnictwa wyższego, projekt Akredytacje zagraniczne, Umowa nr MEiN/2021/5/DIR/AZ.

AKREDYTACJA

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Ukraina

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu błyskawicznie zareagował na wybuch wojny za naszą wschodnią granicą i uruchomił kompleksową pomoc studentom, doktorantom i pracownikom oraz uchodźcom z Ukrainy.

W dniu wybuchu wojny Rektor UAM prof. Bogumiła Kaniewska w liście skierowanym do społeczności akademickiej zadeklarowała wsparcie obywateli i obywaterek z Ukrainy. Cztery dni później Senat UAM przyjął Uchwałę w sprawie Solidarności z Narodem Ukraińskim, w której potępił agresję Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i zapewnił o wsparciu dla obywateli ukraińskich, należących do wspólnoty akademickiej UAM, i ich bliskich. W niesienie pomocy, która przyjęła różne formy, niezawodnie zaangażowała się cała społeczność UAM – oto przykładowe inicjatywy:

UKRAINA

Pomoc w realizacji studiów

– UAM zaoferował swoim ukraińskim studentkom i studentom możliwość częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat za studia, a także odroczenie terminów zapłaty. Oferowano indywidualne tryby organizacji studiów, urlopy, przenosiny na studia z uczelni ukraińskich.

Zakładka Solidarni z Ukrainą

– na stronie uniwersyteckiej oraz w intranecie można było zgłosić swoją chęć pomagania uchodźcom – w formach udostępnienia mieszkania, tłumaczeń językowych, przekazania darów, udzielania porad prawnych czy pomocy w transporcie. Z tej samej zakładki korzystali również osoby zgłaszające zapotrzebowanie na konkretny rodzaj wsparcia.

Pomoc prawna i psychologiczna

– Poradnia Pomocy i Wsparcia Psychicznego wystąpiła z inicjatywą udzielania pomocy psychologicznej ukraińskim studentom z UAM. Potrzebujący mogli liczyć na rozmowy z terapeutą władającym językami ukraińskim i angielskim. Także Wydział Psychologii i Kognitywistyki zaoferował terapię wspierającą, natomiast Biuro Radców Prawnych UAM udzielało pomocy prawnej.

Zbiórki

– pod koniec lutego ruszyły zbiórki rzeczowe na wydziałach oraz w ośrodkach zamiejscowych, organizowane między innymi przez Samorząd Studentów i Samorząd Doktorantów. Dary zebrane na wydziałach w ciągu pierwszego tygodnia funkcjonowania zbiorów wyruszyły do Ukrainy.

UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Uniwersytet uruchomił również zbiórkę celową, a zgromadzone w jej ramach środki przeznaczone zostały na zakup najpotrzebniejszych rzeczy wskazanych przez organizacje opiekujące się uchodźcami lub osoby, którym pomocy udziela bezpośrednio UAM. Biblioteki wydziałowe organizowały kiermasze książek Cegiełka dla Ukrainy.

Pomoc w nauce języka polskiego

– zaproponowało ją kilka jednostek UAM. W odpowiedzi na wyzwania, jakie niesie ze sobą włączenie uczniów i uczennic pochodzących z Ukrainy do polskiego systemu edukacyjnego, Bilingualism Matters@Poznań przy Wydziale Anglistyki zorganizowało darmowe spotkania o charakterze wykładowym i warsztatowym, kierowane do nauczycieli i nauczycielek wszystkich przedmiotów na wszystkich etapach edukacyjnych (od przedszkola po szkołę ponadpodstawową), których celem jest efektywne psychoedukacyjne wspieranie ukraińskich uczniów i uczennic. Także Studium Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców UAM i Collegium Polonicum w Ślubicach zaproponowało kursy wzmacniające kompetencje glottodydaktyczne potrzebne do pracy z uczniem obcojęzycznym, oferując osobom mającym niewielkie doświadczenie w nauczaniu języka polskiego nieodpłatne szkolenia i warsztaty. Prowadzący podpowiadali, od czego zacząć, gdzie szukać materiałów, na co zwrócić szczególną uwagę. Odbywały się także kursy języka polskiego adresowane bezpośrednio do osób z Ukrainy.

Baza noclegowa

– na potrzeby przybywających do miasta rodzin z dziećmi UAM oddał do dyspozycji Wojewody Wielkopolskiego halę sportową przy ul. Młyńskiej w Poznaniu, udostępnione zostały także akademiki i obiekty w Poznaniu, Kaliszu i Gnieźnie.

Koncert charytatywny

– 7 czerwca w Auli UAM odbył się XI Koncert Charytatywny „Jednym głosem z wolną Ukrainą”, podczas którego wystąpili między innymi Czesław Śpiewa, Małgorzata Ostrowska, Katarzyna Groniec, SWIERNALIS, Blanka Szalaty, Chór Pogłosy pod dyrekcją Joanny Sykulskiej, Orkiestra Kameralna UAM pod dyrekcją Aleksandra Grefa i pracownicy UAM. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Koło Naukowe Polityki Ekonomicznej i Społecznej Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM we współpracy ze Stowarzyszeniem Warto Razem. Towarzyszyły mu zbiórki i licytacje – łącznie zebrano 60 332 zł na potrzeby chorych i osieroconych dzieci w Ukrainie.

Wolontariusze

– uniwersytet starał się również pomóc zasobami wolontariuszy. Na prośbę Wojewody Wielkopolskiego ogłoszono nabór młodzieży akademickiej, która wspierała różne jednostki organizacyjne. W dotychczasowych relacjach z cudzoziemcami zauważono bowiem, że szczególnie przydatna może być pomoc ze strony studentek i studentów kierunków pedagogika, psychologia oraz praca socjalna. Z pomocy uczelnianych wolontariuszy skorzystały również inne instytucje, w tym Urząd Miasta Poznania.

Świetlica dla dzieci ukraińskich

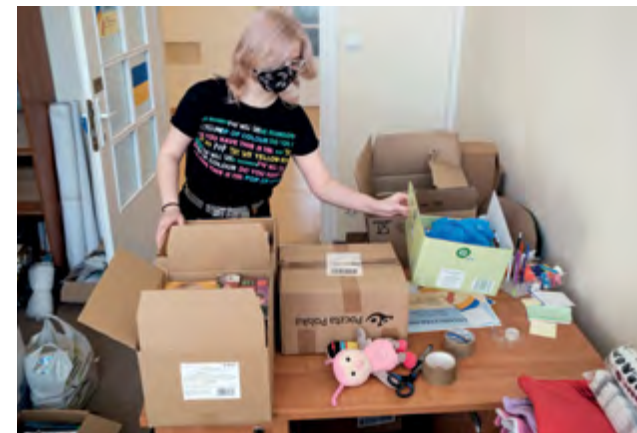
– w marcu 2022 na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM dla dzieci, które przyjechały do Polski po 24 lutego 2022 roku z terenu objętej wojną Ukrainy, uruchomiona została świetlica. Pracownicy i pracownicy, studentki i studenci, doktorantki i doktoranci przygotowali zabawy i animacje dla dzieci w wieku 3-10 lat oraz ich opiekunów. Mamom proponowano chwilę wytchnienia i spotkanie przy kawie lub herbacie.

Specjalne kursy w ramach Uniwersytetu Otwartego UAM

– chociaż Ukraina to państwo znajdujące się geograficznie niedaleko, a Ukraińcy to naród bliski Polakom, kultura i tradycje tego regionu wielu osobom są względnie mało znane. Uniwersytet Otwarty UAM stworzył więc możliwości uzupełnienia wiedzy – w ofercie kursów znalazły się specjalne wykłady poświęcone historii tego kraju i stosunkom polsko-ukraińskim. Przygotowano także zajęcia dla nauczycieli, wzmacniające umiejętności nauczania języka polskiego jako obcego, oraz darmowe kursy podstawowego języka polskiego adresowane bezpośrednio do osób z Ukrainy.

Książka z mocą

– w ramach konkursu „W zwykłych słowach wielka MOC”, zorganizowanego przez Wydział Studiów Edukacyjnych UAM, powstała książka kierowana do dzieci z Ukrainy. Publikacja zawiera zwycięskie prace studentów – utwory literackie i poetyckie; znalazły się w niej także prace artystyczne ukraińskich dzieci. Nagrodzone zostały następujące utwory: „Wartość małego człowieka” Julii Maćkowiak z Wydziału Socjologii (pierwsze miejsce), „Kotysanka dla pluszowego misia” autorstwa Julii Jezierskiej z WSE (miejsce drugie) i „Przygoda bocianiej rodziny” Sandry Piaskowskiej, Weroniki Szłapki, Wiktorii Przybylskiej i Oliwii Dardas z ilustracjami Katarzyny Kirylczuk z WSE (miejsce trzecie).

CZŁO- WIEK

Uczelnia to przede wszystkim ludzie – zarówno ci, którzy tworzą społeczność akademicką, jak również ci, do których działania uczelni są adresowane. Aktywność uniwersytetu – odkrywanie, rozumienie, interpretacja zjawisk oraz nauczanie – istotnie zależy od zaangażowanych, wzajemnie powiązanych, inkluzywnych społeczności.

Prof. UAM Iwetta Andruszkiewicz,
WNPID, dyrektorka Ogólnouniwersyteckiego Centrum Badań nad Partycypacją Kobiet w Przestrzeni Publicznej

Ogólnouniwersyteckie Centrum Badań nad Partycypacją Kobiet w Przestrzeni Publicznej

Potrzeby związane z diagnozą sytuacji kobiet wymagają współdziałania różnych dyscyplin nauki. Naprzeciw tym oczekiwaniom wychodzi utworzone w maju 2021 roku Ogólnouniwersyteckie Centrum Badań nad Partycypacją Kobiet w Przestrzeni Publicznej.

Pomysł utworzenia centrum powstał w wyniku konsultacji ze środowiskiem akademickim i biznesowym, organizacjami pozarządowymi i kobiecymi. Ma ono być miejscem realizacji badań i projektów zajmujących się udziałem kobiet w życiu zawodowym, rodzinnym, społecznym, gospodarczym, politycznym i kulturowym, a także przestrzenią do spotkań, wymiany wiedzy i doświadczeń.

Centrum zrealizowało w minionym roku akademickim między innymi następujące inicjatywy:

- konferencję naukową poświęconą partycypacji kobiet w przestrzeni publicznej, która odbyła się w ramach inauguracji działalności centrum (współorganizacja: Pełnomocnik Rektora ds. Równego Traktowania)
- seminarium dotyczące promocji dorobku naukowego: „Jak mówić głośno o tym, co badamy po cichu” (współorganizacja: Pełnomocnik Rektora ds. Równego Traktowania i Centrum Marketingu UAM)
- konferencję naukową poświęconą kobietom w sporcie, której towarzyszył turniej futsalu kobiet Babskie Granie UAM (współorganizacja: Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa).

Rada Programowa centrum liczy siedem osób. Przewodniczący: prof. Robert Kmiecik, Dyrektorka Centrum: prof. UAM Iwetta Andruszkiewicz, prof. Andrzej Stelmach, prof. UAM Katarzyna Waszyńska, prof. PŁ Edyta Pietrzak, mgr Anna Rutz (Pełnomocniczka Rektora ds. Równego Traktowania), mgr Katarzyna Bekasiak (Prezydentka Business & Professional Women Poland).

Centrum aktywnie uczestniczyło także w przygotowywaniu dokumentów będących podstawą polityki równościowej i antydyskryminacyjnej UAM, która została przyjęta na naszym uniwersytecie. Powstaje również publikacja poświęcona partycypacji kobiet w życiu publicznym.

Polityka równościowa i antydyskryminacyjna

została przyjęta w maju br. przez Senat uczelni, a jej projektowi towarzyszyła ożywiona dyskusja społeczności akademickiej.

„Polityka równościowa i antydyskryminacyjna UAM” obowiązująca od 1 października 2022 roku ma na celu uspołnienie prowadzonych już działań, określenie i rozbudowanie kompetencji jednostek i osób angażujących się w działania antydyskryminacyjne, ustalenie warunków działania rzecznika praw i wartości akademickich, słowem: zbudowanie kompleksowego systemu działań antydyskryminacyjnych na UAM. Zarówno prace Komisji ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji, jak i wnioski z badań ankietowych przeprowadzanych na uczelni wykazały, że implementacja tego dokumentu jest w pełni uzasadniona. Dokument wieńczy pewien etap i nakreśla sposoby realizacji zapowiadanych wcześniej działań zapisanych w strategii uczelni i Statucie UAM, widocznych w różnych inicjatywach, których celem jest podniesienie kultury organizacyjnej uczelni w imię poszanowania godności każdego człowieka – godności każdego z nas.

Dr Dorota Łuczak

Udostępnianie sztuk wizualnych osobom z niepełnosprawnościami wzroku

Fundamentem projektu było założenie, że dydaktyka akademicka polega nie tylko na przekazywaniu wiedzy, ale także kształtowaniu krytycznego i odpowiedzialnego uczestnictwa w społeczeństwie, opartego na ideach równościowych i wspólnotowych, oraz znoszeniu społecznych wykluczeń.

CZŁOWIEK

UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

> Istotę projektu stanowi dialog z osobami nie(do)widzącymi – bezpośrednie spotkania z nimi pokazały, że udostępnianie sztuki osobom z niepełnosprawnościami wzroku poszerza również odbiór sztuki osób widzących.

Celem projektu realizowanego pod kierunkiem dr Doroty Łuczak z Wydziału Nauk o Sztuce było zapoznanie studentów i studentek historii sztuki z metodami udostępniania sztuk wizualnych osobom nie(do)widzącym. Efekty okazały się znacznie bogatsze – udział w inicjatywie skłonił jej uczestników do odbioru sztuki w zupełnie nowy sposób.

Podstawowymi technikami udostępniania sztuki osobom nie(do)widzącym, coraz częściej praktykowanymi w muzeach i galeriach, są tyflografika i audiodeskrypcja.

Tyflografiki

to dotykowe grafiki, które pozwalają odbiorcom na zapoznanie się z zarysem kompozycji obrazu.

Audiodeskrypcja

stanowi z kolei opis dzieła udostępniony w formie nagrania – zarówno w instytucjach, jak i na ich stronach internetowych czy na specjalnie tworzonych portalach, które można nazwać „audiomuzeami”.

W trakcie licznych warsztatów uczestnicy zdali sobie sprawę z ograniczeń tych metod. Tyflografiki okazały się dla osób widzących zupełnie nieczytelne. Z kolei osobom z niepełnosprawnościami wzroku dostarczają one jedynie ogólnych informacji o formalnych cechach obrazu, i to w stopniu bardzo ograniczonym.

Audiodeskrypcja wydaje się najlepiej dostępnym narzędziem, ale wymaga przemyślenia strategii jej tworzenia. Studenci musieli odpowiedzieć sobie na pytanie, czy powinna ona być opisem historycznym i formalnym, czy w sposób sugestywny przedstawiać dzieło, tworząc w ten sposób warunki do doświadczenia estetycznego. Zdecydowanie bliższa uczestnikom zajęć stała się droga oparta na budowaniu warunków do doświadczenia sztuki.

Za studentami etap warsztatów i zdobywania nowych kompetencji, przed nimi przełożenie ich na praktyczne działania. Zaplanowane są więc kolejne spotkania, w trakcie których studenci zaprezentują swoje pomysły wdrożeniowe i poddadzą je ocenie potencjalnych odbiorców.

Projekt jest realizowany we współpracy z warszawską Fundacją Wielozmysły i dr. Bartkiem Lisem z Centrum Kultury Zamek.

Prof. UAM Tomasz Wicherkiewicz

Rewitalizacja i ratowanie języków zagrożonych

Projekt COLING (*Minority Languages, Major Opportunities. Collaborative Research, Community Engagement and Innovative Educational Tools*), którego członkiem jest UAM, realizowany jest w międzynarodowym konsorcjum europejskich i amerykańskich uczelni oraz kilku organizacji pozarządowych; na naszej uczelni koordynuje go prof. UAM Tomasz Wicherkiewicz.

CZŁOWIEK

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> W ramach współpracy naukowców i społeczności językowych powstają narzędzia i zasoby służące rewitalizacji i utrzymaniu języków mniej używanych, słabiej udokumentowanych i zagrożonych wymarciem bądź znacznym osłabieniem, na przykład fryzyjskiego w Niderlandach, łatgalskiego w Łotwie, grekańskich we Włoszech czy wilamowskiego w Polsce.

Działania projektu dotyczą też wielu języków rdzennych i mniejszościowych Ameryki Północnej. W ramach projektu prof. Wicherkiewicz uczestniczył na przykład w warsztatach pozwalających odkrywać wiedzę i informacje językowe związane z obiektami zgromadzonymi w Muzeum Historii Naturalnej Instytutu Smithsona w Waszyngtonie.

Członkowie społeczności rdzennych byli tam zapraszani na kilkudniowe sesje tematyczne, w ramach których konfrontowani byli z różnymi artefaktami, na przykład zbiorami plecionych koszyków. Przypominali sobie rozmaite fakty związane z ludźmi, którzy je wyplatali, z technikami, materiałami, z których zostały wykonane itp.

Wiązał się z tym cały kontekst przeszłości ekologicznej: gatunki drzew i krzewów, które w międzyczasie zniknęły lub są zagrożone wyginięciem, przez co wytwarzane z nich koszyki stały się bezcennymi eksponatami. Opowiadając o koszykach, uczestnicy projektu uruchamiali uśpione zespoły leksykalne oraz struktury językowe z nimi związane. Ta metoda wymiany wiedzy z lokalnymi społecznościami może być inspiracją do nowatorskiego dekolonizacyjnego przeszukiwania muzeów pod kątem zagrożonych języków i kultur oraz udostępniania zasobów muzealnych

istotnych dla peryferyjnych społeczności. W lipcu 2022 roku w meksykańskiej Puebli odbył się warsztat Language(s) in Museum(s), który stanowi pionierski zaczyn badań nad bezpośrednią rolą muzealnictwa w zachowaniu różnorodności językowej świata.

Projekt COLING obejmuje również inne działania językowe: w latach 2019-2021 naukowcy z UAM brali na przykład udział w szkołach letnich dla nauczycieli języka łatgalskiego we wschodniej Łotwie oraz w letnich kursach języka greko we włoskiej Kalabрії.

Od lewej: prof. UAM Błażej Osowski, mgr Michalina Surma, prof. Jerzy Sierociuk, mgr Katarzyna Zagłoba, dr hab. Justyna Kobus

Zbieracze słów

Celem projektu, zaplanowanego na lata 2018–2023, jest zebranie materiału leksykalnego z terenu Wielkopolski środkowej (pow. gnieźnieński) i wschodniej (pow. koniński), a następnie opracowanie słowników.

Projekt realizowany jest we współpracy z różnymi środowiskami lokalnymi, w szczególności ze szkołami z terenu Wielkopolski.

CZŁOWIEK

UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

> Realizatorzy projektu zapraszają osoby zainteresowane zbieraniem gwary i słownictwa regionalnego do udziału w inicjatywie

– szczegóły: <http://dialektologia.amu.edu.pl/zbieraczeslow.htm>

Gwary i dialekty są dla nas często sentymentalną podróżą do dzieciństwa, świata babć i dziadków. Co ciekawe, gwary wielkopolskie są najslabiej udokumentowane leksykograficznie, toteż proponowana przez zespół prof. UAM Błażeja Osowskiego z Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej seria „Wielkopolskie Słowniki Regionalne” jest próbą nadrobienia tych zaległości i służy uchwyceniu pełnego obrazu języka wsi.

Młodzież pod kierunkiem nauczycieli angażowana jest do gromadzenia materiału leksykalnego: przeprowadza wywiady w środowisku lokalnym, gromadzi materiał leksykograficzny, którym posługują się najstarsi członkowie ich rodzin. Uczestnictwo w projekcie badawczym nie tylko daje uczniom poczucie doniosłości wykonywanej pracy, ale służy też podnoszeniu świadomości na temat różnorodności odmian polszczyzny i konieczności pielęgnowania gwar, umożliwia także lepszą ochronę zanikających stopniowo regionalizmów. Zawężony tematycznie kwestionariusz zawiera 600-800 specjalnie skonstruowanych pytań prowokujących rozmówców do dłuższych wypowiedzi. Pożądane i mile widziane są też fotografie omawianych artefaktów.

Słowniki mają mieć charakter popularnonaukowy, co dodatkowo zwiększa grono ich odbiorców. Wykonawcy: Bartosz Cemborowski, Justyna Kobus, Paulina Michalska-Górecka, Agnieszka Piotrowska-Wojaczyk, Jerzy Sierociuk.

Maksymilian Dyśko

„Wylogowani” – opowieść o depresji wśród młodzieży

O depresji trzeba mówić otwarcie i pokazywać ją szerszemu gronu, walcząc ze stygmatyzacją osób dotkniętych tą chorobą.

CZŁOWIEK

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> **Maksymilian Dyśko, student UAM, stworzył krótkometrażowy film o depresji wśród młodzieży – po to, by zmienić postrzeganie zarówno ludzi, u których zdiagnozowano depresję, jak również specjalistów zajmujących się tym tematem.**

Depresja to choroba, a nie objaw słabego charakteru czy chwilowej chandry. Na depresję choruje około 350 mln ludzi na świecie, w tym 1,5 mln Polaków. Może ona dopaść każdego – kobiety, mężczyzn – i niestety coraz częściej dotyka nastolatków. Nie ma znaczenia status majątkowy czy popularność. Szybka diagnoza, odpowiednie leki i psychoterapia dają dużą szansę na powrót do pełni zdrowia psychicznego.

Film „Wylogowani” prezentuje ludzi młodych, u których zdiagnozowano depresję, oraz niosących im pomoc specjalistów. Elementy fabuły i animacji przeplatają się z wypowiedziami osób ze zdiagnozowaną depresją, komentarzami specjalistów, psychoterapeutów. Głos zabierają także przedstawiciele Fundacji Itaka oraz Fundacji Słonie na Balkonie – przedstawione są również sytuacje, które na co dzień dzieją się w centrach terapii.

Materiał ma na celu doprowadzenie do zaprzestania stygmatyzacji osób, u których została zdiagnozowana depresja, oraz zwraca szczególną uwagę na rozwiązania i pomoc, jakie są oferowane przez wiele instytucji i organizacji. Film jest już zgłaszany na różne festiwale, a ponadto planowane są kolejne produkcje, poruszające inne problemy, z którymi boryka się młodzież.

Maksymilian Dyśko jest studentem II roku pedagogiki specjalnej na UAM w Poznaniu, laureatem IX edycji Nagrody im. Macieja Frankiewicza, zwycięzcą X edycji Nagrody im. Macieja Frankiewicza, radnym Osiedla Strzeszyn. W 2021 roku zrealizował materiał na temat groomingu pod tytułem „Cicho!”.

Od lewej: dr Michał Taube, Karolina Rucińska, Joanna Maksim, prof. Maciej Kozak, dr Daria Wojciechowska

Alzheimer a zanieczyszczenia

Profesor Maciej Kozak z Wydziału Fizyki rozpoczął właśnie realizację projektu „Molekularne podstawy powstawania chorób neurodegeneracyjnych – wpływ wybranych nanocząstek metalicznych”. Badania będą finansowane z konkursu NCN OPUS.

CZŁOWIEK

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> **Zespół naukowców pod kierownictwem prof. Kozaka skupi się na określeniu wpływu nanocząstek metalicznych, biorąc też pod uwagę ich rozmiar czy kształt, na zdolność do indukowania procesów agregacji białek amyloidogennych.**

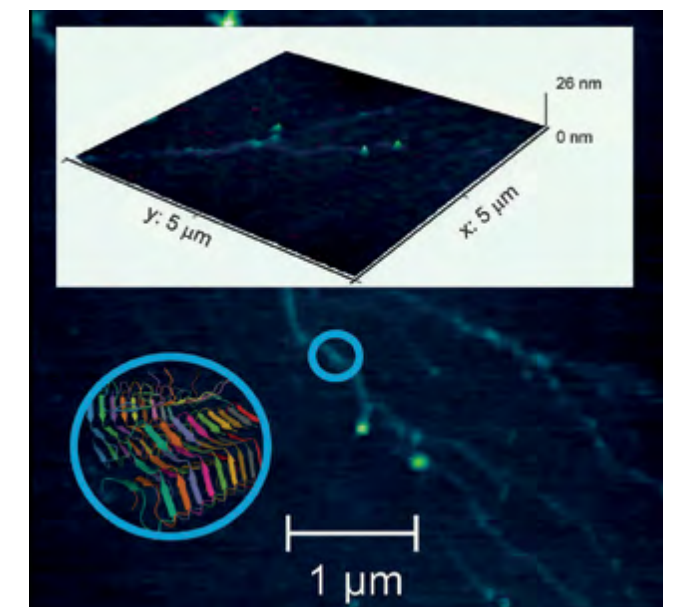
Naukowiec w ramach projektu będzie starał się przeanalizować na poziomie molekularnym bezpośrednie zależności pomiędzy obecnością w środowisku nanocząstek miedzi i cynku oraz ich tlenków a zapadalnością na choroby neurodegeneracyjne.

Dotychczas udało się ustalić, że w przypadku rozwoju choroby Alzheimera odkładają się w mózgu tzw. złogi amyloidowe (płytki starcze). Tworzą je w dużej mierze zagregowane formy peptydów amyloidu beta. Zespół naukowców pod kierownictwem prof. Kozaka skupi się na określeniu wpływu nanocząstek metalicznych, biorąc też pod uwagę ich rozmiar czy kształt, na zdolność do indukowania procesów agregacji białek amyloidogennych.

Ciekawym aspektem tych badań jest fakt, że w literaturze tematu można spotkać się z rozbieżnymi wynikami badań. Część badaczy skłania się ku hipotezie, że nanocząstki mogą przyspieszać procesy agregacji peptydów, część mówi, że obecność badanych nanocząstek nie ma wyraźnego wpływu na powstawanie amyloidów, ale są też tacy, którzy obserwują in vitro działanie nanocząstek polegające na hamowaniu rozwoju tzw. blaszek starczych związanych z rozwojem choroby. W ramach projektu zespół prof. Kozaka będzie chciał przeanalizować te efekty w skali molekularnej i ocenić, czy rzeczywiście takie nanocząstki metaliczne mogą stać się zarodkami do agregacji peptydów amyloidu beta.

W kolejnych etapach projektu naukowcy planują przystąpić do testów nanotoksyczności na wybranych, wyhodowanych w warunkach laboratoryjnych, liniach komórek nerwowych. Standardowo na takich właśnie liniach komórkowych testuje się leki czy substancje toksyczne. Naukowców interesować będzie toksyczność tych nanocząstek na poziomie komórkowym.

Do udziału w projekcie zaproszone zostało szerokie grono naukowców z całej Polski. Obok grupy naukowców z Zakładu Fizyki Biomedycznej UAM w badaniach wezmą udział badacze z Instytutu Biochemii i Biofizyki PAN w Warszawie, Instytutu Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie oraz Narodowego Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS przy Uniwersytecie Jagiellońskim. W zespole oprócz fizyków, biologów i chemików znajdują się również przedstawiciele nauk medycznych.

Prof. Krzysztof Jassem

Centrum Sztucznej Inteligencji

Chcemy jak najlepiej wykorzystać potencjał różnych wydziałów, jednak naszą aktywność planujemy rozwijać małymi krokami. Zaczęliśmy od działań, w których mamy już jakieś doświadczenia – mówi prof. Jassem.

CZŁOWIEK

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> Jak zapowiada dyrektor CSI prof. Krzysztof Jassem, efekty tych badań już niedługo znajdą zastosowanie w gospodarce i będą mieć istotny wpływ na poprawienie jakości życia w społeczeństwie.

Na początku tego roku na UAM powstało Centrum Sztucznej Inteligencji, specjalizujące się w badaniach z tego obszaru. CSI stawia sobie za cel integrację badań prowadzonych na różnych wydziałach naszego uniwersytetu, zapewniając efekt synergii wielu dyscyplin naukowych. Młodym naukowcom zapewnia możliwości rozwoju, oferując im atrakcyjne warunki pracy. Współpracuje też z podmiotami gospodarczymi w celu wdrażania wyników badań naukowych w przemyśle. W najbliższej przyszłości planuje komercjalizować badania poprzez tworzenie nowych przedsiębiorstw (spółek typu spin-off).

Do tej pory na Wydziale Matematyki i Informatyki udało się nawiązać współpracę z przedsiębiorstwami takimi jak Samsung, Allegro, Wydawnictwo Naukowe PWN czy DomData, które w swoich analizach wykorzystują sztuczną inteligencję. W przypadku firmy Samsung trwają badania mające na celu zbudowanie systemów prowadzących dialog z człowiekiem, z Allegro współpraca dotyczy tłumaczenia automatycznego, Wydawnictwo Naukowe PWN planuje zastosować algorytmy sztucznej inteligencji w nowatorskim systemie elektronicznego dostępu do wiedzy, natomiast firma DomData zamierza wdrażać rozwiązania sztucznej inteligencji w sektorze bankowym.

Zdaniem prof. Jassemą pewną miarą sukcesu, jaką może odnieść centrum, będzie zatrzymanie absolwentów Wydziału Matematyki i Informatyki i skłonienie ich do prowadzenia badań naukowych w ramach centrum.

– Młodzi ludzie stanowią siłę naszego centrum, co udowodnili, zwyciężając w światowym konkursie z zakresu tłumaczenia automatycznego. Nasz team pod kierunkiem doktoranta WMil Artura Nowakowskiego wyprzedził między innymi rozwiązania Google Translate oraz Microsoft Translator – mówi prof. Jassem.

Nowe prowadzące podcastu „Kobiety jak Rakiety” ze swoimi gośćmi

Kosmiczna współpraca radiowa

Zespół studenckiego Radia Meteor realizuje od grudnia 2021 roku we współpracy z Fundacją im. Julii Woykowskiej podcast pt. „Kobiety jak Rakiety” – naprawdę kosmiczny zbieg nazw!

CZŁOWIEK

UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

> **Współpraca z organizacjami pozauniwersyteckimi to idealna okazja, aby zweryfikować wiedzę zdobytą na uniwersytecie w innym środowisku – przekonuje Julia Kalka.**

Założycielki fundacji, Paulina Kirschke i Agata Komiński, które zainicjowały cykl audycji prezentujących kobiety „mające odwagę spełniać marzenia, inspirujące i dodające odwagi”, potrzebowały wsparcia przy realizacji kolejnych odcinków. Młode adeptki sztuki radiowej z UAM: Julia Kalka, Olga Kasperek, Luiza Zbiciak i Paulina Zinger wyszukują kolejne bohaterki audycji, przeprowadzają rozmowy i montują je we współpracy z działem realizacji Radia Meteor.

– Współpraca z fundacją przyniosła bardzo dużo dobrego dla samego radia, jak i każdej z nas, prowadzących. Rozmowy z inspirującymi kobietami dodają nam mocy. Wokół nas kobiety zmagają się z wieloma trudnościami, z dyskryminacją i podcinaniem skrzydeł. Chcemy o tym mówić i pokazywać, że się na to nie godzimy. Każda kobieta jest rakieta, ale jeszcze nie każda o tym wie. Co dał mi ten podcast? Przede wszystkim głos, który inni mogą usłyszeć, zainspirować się nim i dzięki temu zacząć działać – podsumowuje Olga Kasperek.

– Praca przy audycji pozwala mi nie tylko podszkolić warsztat dziennikarski, ale i rozwinąć szereg innych kompetencji. Umawianie się z rozmówczyniami sprawiło, że poprawiłam swoje zarządzanie czasem. Przygotowywanie pytań było idealną okazją do poszerzenia wiedzy na przeróżne tematy, od motocrossu do geologii. Współpraca z organizacjami pozauniwersyteckimi to idealna okazja, aby zweryfikować wiedzę zdobytą na uniwersytecie w innym środowisku – mówi Julia Kalka.

– Prowadzenie i przygotowywanie audycji dało mi okazję do poznania inspirujących kobiet o fascynujących pasjach. Na co dzień nie zauważamy, jak wiele niesamowitych zainteresowań mają ludzie wokół nas i jak wspaniale potrafią o nich opowiadać! O wiele lepiej poznałam dziennikarski warsztat i tajniki odpowiedniego zadawania pytań – komentuje Luiza Zbiciak.

mgr Dawid Szulc, Marta Rozmystowicz, Szymon Siuda, Katarzyna Kafarska – koordynatorzy SUPP

Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna UAM

SUPP funkcjonuje w ramach Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych oraz przy ścisłej współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

CZŁOWIEK

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> Poradnia w ubiegłym roku akademickim sporządziła blisko 50 opinii prawnych, z których znacząca większość dotyczyła spraw życia codziennego, takich jak najem mieszkania czy wynagrodzenie za świadczoną pracę. Ponadto poradnia wspiera studentów w sprawach związanych z funkcjonowaniem w ramach uczelni.

Misją poradni jest niesienie pomocy prawnej osobom fizycznym i organizacjom pozarządowym, które z różnych względów nie mogą ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, świadczonej przez adwokatów i radców prawnych.

Porady prawne udzielane są przez studentów wyłącznie w formie pisemnych opinii wraz z ewentualnymi pismami procesowymi do samodzielnego złożenia przez klientów. Nad organizacją pracy studentów poradni czuwają koordynatorzy, natomiast merytorycznej poprawności udzielanych porad prawnych pilnują opiekunowie merytoryczni, będący czynnie działającymi praktykami i pracownikami naukowo-dydaktycznymi Wydziału Prawa i Administracji UAM.

Klienci przyjmowani są przez wolontariuszy SUPP na dyżurach prowadzonych w siedzibie poradni, mieszczącej się w budynku *Collegium Martineum* (ul. T. Kościuszki 80A).

W ramach poznańskiej Studenckiej Uniwersyteckiej Poradni Prawnej działają:

- Sekcja Prawa Publicznego,
- Sekcja Prawa Cywilnego,
- Sekcja Prawa Karnego,
- Sekcja Prawa Pracy,
- Sekcja Prawa Rolnego i Żywnościowego.

Od lewej: Emeline Bergel, dr Katarzyna Macedulska, Michael Zacherle, Judith Borel, Anna Schmidt-Fiedler, Funda Kerbriand Vignon, dr Samira Khemkhem, dr Joanna Morawska, Nadine Berends, dr Adam Przestacki

Tajniki zdalnych i hybrydowych staży oraz praktyk

Pandemia COVID-19 trwale zmieniła sposób, w jaki uczymy się i pracujemy – także w ramach staży czy praktyk. Wiele działań nadal odbywa się w trybie on-line – stajemy się coraz bardziej świadomi jego zalet i wad.

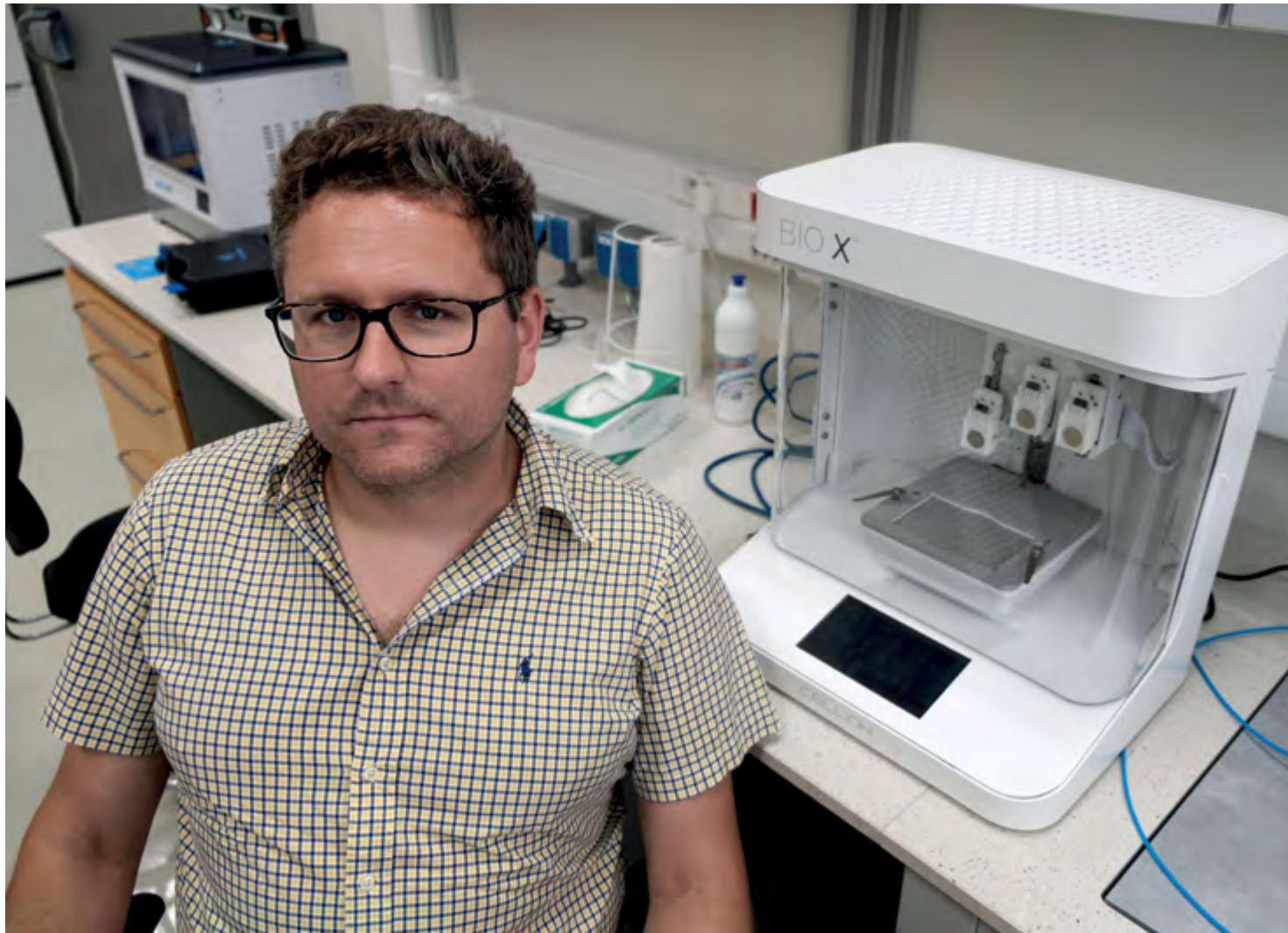
> W skład grupy projektowej EPIDI wchodzi trzech członków konsorcjum EPICUR: Université de Strasbourg (Francja), Karlsruhe Institute of Technology (Niemcy) oraz Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Polska).

Odpowiedzią na wyzwania, jakie niosą przygotowanie, monitorowanie i ewaluacja zdalnych staży i praktyk, jest projekt EPIDI (European Partnership for Innovation in Distant Internships), zaplanowany na lata 2021-2023. To inicjatywa współfinansowana z programu ERASMUS+, której celem jest promowanie staży na odległość i wspieranie współpracy między różnymi podmiotami prywatnymi i publicznymi w skali europejskiej. By ten cel osiągnąć, zespół EPIDI przygotował „Przewodnik dobrych praktyk: Jak z powodzeniem odbywać zdalne staże” – dostępny pod linkiem <https://epidi.unistra.fr/pl/przewodnik-dobrych-praktyk>. Realizowany jest drugi etap projektu – przygotowanie i opracowanie modułów e-learningowych, które dostarczą praktycznych wskazówek co do zdalnych i hybrydowych staży.

Identyfikacja wyzwań i zalet towarzyszących stażom i praktykom zdalnym lub hybrydowym odbywa się we współpracy z pracodawcami i studentami, którzy w ramach ankiet i wywiadów, a także podczas spotkań wirtualnych i rzeczywistych dzielą się swoimi doświadczeniami i propozycjami rozwiązań.

Na UAM projekt realizowany jest przez międzywydziałowy zespół: prof. Rafał Witkowski (AMU Project Leader), Anna Schmidt-Fiedler (koordynatorka), prof. UAM Małgorzata Rosalska (WSE), prof. UAM Natalia Walter (WSE), dr Katarzyna Macedulska (WA), dr Joanna Morawska (WGSEiGP), dr Adam Przestacki (WMil), Dorota Pisula (kierowniczka Biura Karier), prof. Krzysztof Molenda – opracowanie graficzne podręcznika.

Prof. UAM Jakub Rybka

Przyszłość w zasięgu „ramienia”

– ta metafora idealnie opisuje innowacyjne działania realizowane w Zespole Laboratorium Biotechnologii Stosowanej w Centrum Zaawansowanych Technologii UAM. Przykładem zastosowania przełomowej technologii jest zaprojektowanie, stworzenie i uruchomienie nieocenionego akcesorium, jakim jest pierwsze w historii UAM ramię robotyczne.

CZŁOWIEK

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> Ramię robotyczne to dla nas wyjątkowa okazja, by wyeliminować ludzką niedoskonałość i ustrzec się potencjalnych błędów.

– Ramię robotyczne to dla nas wyjątkowa okazja, by wyeliminować ludzką niedoskonałość i ustrzec się potencjalnych błędów – mówi prof. UAM Jakub Rybka. – Ramię wykorzystywane jest zarówno w immunodiagnostyce, jak i biodruku 3D.

Od ponad roku ramię stosowane jest przede wszystkim w procesie wykonywania testów na obecność przeciwciał skierowanych przeciwko SARS-CoV-2, ponadto służy jako narzędzie drukujące w badaniach z dziedziny inżynierii tkankowej. Ten wielofunkcyjny i ultraprecyzyjny sprzęt aktywnie wspiera działania badawcze prowadzone przez naukowców.

Pomysłodawcą i motorem napędowym inicjatywy stworzenia wielofunkcyjnego robota laboratoryjnego jest kierownik Zespołu Laboratorium Biotechnologii Stosowanej, zastępca dyrektora Centrum Zaawansowanych Technologii UAM, prof. Jakub Rybka, który zainicjował nawiązanie współpracy między naukowcami UAM i firmami zajmującymi się opracowywaniem innowacyjnych rozwiązań z dziedziny robotyki. Misją profesora jest także propagowanie osiągnięć zespołu, konsultowanie bieżących wyników ich pracy ze światowej sławy naukowcami oraz poszukiwanie nowych możliwości rozwoju i kierunków działania poprzez czynny udział w międzynarodowych konferencjach branżowych i spotkaniach w ośrodkach naukowych w kraju i za granicą. W tzw. międzyczasie Jakub Rybka znajduje czas na rodzinne wyprawy w nieznane, grę w szachy czy sporty siłowe. Jego oczkiem w głowie jest motoryzacja, szczególnie pojazdy typu youngtimer. Jednak uparcie twierdzi, że nauka wciąż pozostaje jego największą pasją.

Zespół prof. Rybki współpracuje z poznańskimi firmami Cellivia S.A. i RobTech Sp. z o.o., dzięki której powstało ramię robotyczne. W zakresie biodruku implantu łątkotki naukowcy pozostają w bliskiej współpracy z lekarzami z Mandala Beauty Clinic oraz Rehasport Clinic Sp. z o.o.

Laureatki i laureaci nagrody publiczności

Cinema to Chemia

Organizatorami projektu są pracownicy Wydziału Chemii UAM, tworzący zespół Laboratorium ds. dydaktyki chemii i kontaktów z otoczeniem społecznym, oraz Zakładu Chemii Koordynacyjnej.

CZŁOWIEK

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> **Nadrzędnym celem Ogólnopolskiego Festiwalu Filmu Chemicznego, którego II edycja odbyła się na Wydziale Chemii UAM, jest popularyzacja chemii, głównie wśród dzieci i młodzieży.**

Poziom nadesłanych prac był niezwykle wysoki, zarówno pod względem merytorycznym, jak i edytorskim, i z tego powodu organizatorzy postanowili przyznać aż pięć nagród głównych i pięć wyróżnień, które ufundowali Dziekan Wydziału Chemii UAM oraz Poznański Park Naukowo-Technologiczny w ramach grantu FUND_Akcja.

Nadrzędnym celem Ogólnopolskiego Festiwalu Filmu Chemicznego, którego II edycja odbyła się na Wydziale Chemii UAM, jest popularyzacja chemii, głównie wśród dzieci i młodzieży, aby w atrakcyjny sposób rozbudzić wśród uczestników chęć do poszerzenia własnej wiedzy i pogłębienia zainteresowań. Przygotowany na wydziale staż to okazja dla laureatów do zapoznania się z eksperymentami prowadzonymi w laboratoriach naukowych czy dydaktycznych.

W trakcie festiwalu organizatorzy i uczestnicy pokazali, że chemik może eksperymentować również z filmem, a zarówno chemia, jak i kinematografia mogą być świetną zabawą! Na tegoroczny festiwal nadesłano aż 76 filmów i rozdano nagrody w trzech kategoriach tematycznych:

Eksperyment

– nagraj ciekawe i efektowne doświadczenie,

Ciekawostka

– wyjaśnij intrygujące zagadnienia,

Chemia na wesoło

– pokaż, że chemia jest świetną zabawą.

3 czerwca na Wydziale Chemii odbyła się uroczysta Gala Festiwalu Filmu Chemicznego Cinema to Chemia. Podczas wydarzenia nie zabrakło niezwykle ważnych Gości – swoją obecnością galę uświetnili rektor prof. Bogumiła Kaniewska oraz prorektor ds. cyfryzacji i współpracy z gospodarką prof. Michał Banaśzak. Licznie przybyli również uczestnicy biorący udział w festiwalowych zmaganiach. Jak podkreśliła JM Rektor, festiwal Cinema to Chemia to przekaz wizualny służący nie tylko rozrywce, ale również nauce, pozwalający na realizację pasji w erze kultury obrazkowej, w jakiej żyjemy.

Prof. UAM Bartłomiej Graczykowski

Niezwykłe właściwości nanomembran

Naukowcy z UAM i Instytutu Maxa Plancka odkryli, że nanomembrany z polidopaminy kurczą się pod wpływem światła, zmiany temperatury i wilgotności. Właściwości te znajdują zastosowanie między innymi w automatyce i robotyce, przy tworzeniu zdalnie sterowanych nanomanipulatorów, czujników światła i wilgoci.

CZŁOWIEK

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> **Membrany z polidopaminy potrafią kurczyć się i wracać do poprzedniej formy w nieskończoność. Co ciekawe, nasze odkrycie jest zupełnie przypadkowe. Efekt został zaobserwowany podczas badań właściwości mechanicznych i filtracyjnych membran – informuje prof. Graczykowski.**

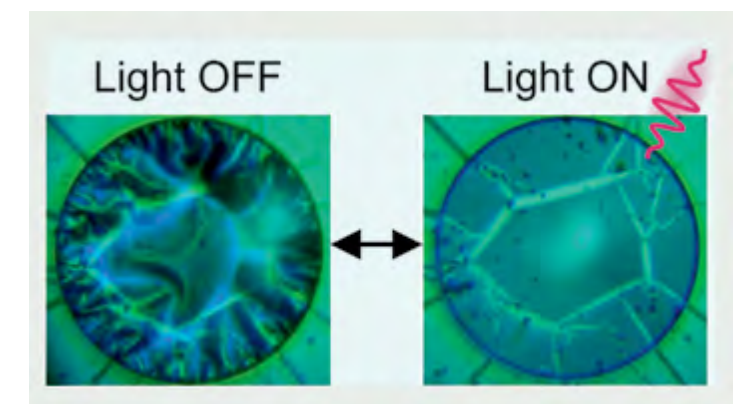
Odkrycia dokonały zespoły prof. UAM Bartłomieja Graczykowskiego z Wydziału Fizyki UAM oraz prof. Tanji Weil z Instytutu Maxa Plancka w Moguncji. Naukowcy zauważyli, że membrany grubości kilku nanometrów pod wpływem zewnętrznego bodźca świetlnego wykazują zdolność kurczenia się w czasie krótszym od ułamka milisekundy.

Takimi właściwościami charakteryzuje się materiał, z których membrany są zbudowane – polidopamina, polimer inspirowany naturalną substancją wytwarzaną przez małże, który jest obiektem intensywnych badań.

Badania wykazały, że materiał zachowujący się jak sztuczne mięśnie może być stymulowany oprócz światła również dwoma innymi bodźcami: ciepłem i wilgotnością powietrza. Przy naświetlaniu ciemnych membran, których struktura jest porowata i warstwowa, następuje ogrzanie materiału i gwałtowny wyrzut molekuł wody – wtedy dochodzi do kurczenia się.

Gdy wyłączymy światło, materiał adsorbuje wodę z powietrza i wraca do wyjściowej postaci. Co ciekawe, taki efekt można wywołać zdalnie i miejscowo, za pomocą światła lampy o przeciętnej mocy.

Artykuł opisujący odkrycia badaczy, zatytułowany „Fast Light-Driven Motion of Polydopamine Nanomembranes”, ukazał się w prestiżowym czasopiśmie „Nano Letters”.

Julia Gąsiorek

Konkurs „Ballady i romanse od_nowa”

18 maja w Salonie Mickiewicza w Collegium Maius odbył się konkurs recytatorski „Ballady i romanse od_nowa”. Wydarzenie zaplanowane zostało w ramach obchodów Roku Mickiewiczowskiego w związku z dwusetną rocznicą wydania pierwszego tomu „Poezyj” Adama Mickiewicza.

CZŁOWIEK

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> **Pierwszy kontakt z Mickiewiczem miałam dzięki „Dziadom”. Zakochałam się wtedy w tej baśniowości, tajemniczości, grozie – romantyzm jest bliski mojemu sercu i to właśnie znalazłam u Mickiewicza – mówi zwyciężczyni konkursu, Julia Gąsiorek.**

Do konkursu zgłosiło się 50 kandydatów, z których komisja wybrała 16 finalistów. Ostatecznie w Salonie Mickiewicza zaprezentowało się 14 osób. Każda z nich przedstawiła swoją interpretację wybranego utworu Adama Mickiewicza ze zbioru „Ballady i romanse”. Każde wystąpienie zostało zaplanowane na 5 minut.

Gości powitała prof. UAM Elżbieta Winiecka, dyrektor Instytutu Filologii Polskiej i przewodnicząca jury, dalej głos zabrali: prof. Krzysztof Trybuś – krótko przypomniał kulisy wydania pierwszego tomu „Poezyj” Adama Mickiewicza, oraz prof. UAM Krzysztof Skibski, który udzielił młodym recytatorom ostatnich przed ich popisem porad. Uczestnicy konkursu wystąpili w dwóch grupach. Ocenili ich jury w składzie: prof. E. Winiecka, prof. K. Trybuś, prof. K. Skibski oraz Anna Szpytko – dyrektorka Centrum Marketingu – i Małgorzata Rybczyńska, rzeczniczka prasowa UAM.

Pierwsze miejsce w konkursie zajęła Julia Gąsiorek z LO w Ostrzeszowie. Drugą i trzecią nagrodę otrzymały kolejno: tegoroczna maturzystka Karolina Klemczak i studentka filmoznawstwa na UAM Paulina Zinger. Zwyciężczyni odebrała czytnik e-booków wraz z trzymiesięcznym abonamentem na e-booki od legimi.pl.

Konkurs zorganizowano z inicjatywy Centrum Marketingu UAM.

Dr Tomasz Skirecki i prof. UAM Radosław Dylewski

Polish your English!

Wykładowcy z Wydziału Anglistyki UAM w ramach projektu Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020 Samorządu Województwa Wielkopolskiego, realizowanego przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, współorganizowali i prowadzili od listopada 2021 do kwietnia 2022 roku dwa cykle konkursów tematycznych: „Liga Angielska” oraz „Wielkopolska Superliga Liceów”, obejmujących gramatykę i słownictwo języka angielskiego, literaturę, historię i geografę krajów anglojęzycznych.

CZŁOWIEK

UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

> W „Lidze Angielskiej” i „Wielkopolskiej Superlidze Liceów” bierze udział prawie 40 drużyn ze szkół ponadpodstawowych Poznania i Wielkopolski.

W obu seriach konkursów łączone są zalety tradycyjnego nauczania, opartego na bezpośrednim kontakcie nauczyciel – uczeń, i edukacji z wykorzystaniem nowoczesnych środków przekazu, opartej na teletransmisji, przy zachowaniu maksymalnej interaktywności. Projekty zawierają elementy nauki, zabawy i rywalizacji. Przed każdym konkursem drużyny otrzymują od wykładowców materiały, z których przygotowują się do tematów zawodów, często wykraczających poza podstawę programową szkoły średniej. Format zawodów przypomina zmodyfikowany teleturniej „Jeden z dziesięciu”. Poszczególne drużyny odpowiadają na kierowane do nich krótkie pytania, uzupełniane przez prowadzących komentarzami poszerzającymi wiedzę uczestników. Każda drużyna otrzymuje na początku trzy szanse, po wykorzystaniu których odpada z dalszej rozgrywki, ale może pozostać na łączach, obserwując rywali.

Program konkursów przewiduje działania ukierunkowane na wsparcie zdolnych uczniów, zapewniając młodzieży z ośrodków oddalonych od Poznania dostęp do pełnej oferty edukacyjnej. Cele obu projektów obejmują zaktywizowanie uczniów i nauczycieli

oraz rozszerzenie obszaru działania szkoły, wspieranie nauczycieli w procesie rozwijania zainteresowań i uzdolnień uczniów, rozwój kompetencji kluczowych z przedmiotów humanistycznych i rozwój kompetencji cyfrowych.

Konkursy „Wielkopolskiej Superligi Liceów” oraz „Ligi Angielskiej” na Wydziale Anglistyki koordynują prof. UAM Radosław Dylewski oraz dr Tomasz Skirecki.

MIASTO

UAM jest lokalnie i regionalnie zakorzeniony, globalnie świadomy, zaangażowany we współpracę z partnerami ze swojego otoczenia społecznego i gospodarczego na rzecz rozwoju i zwiększania dobrostanu społecznego.

Prof. UAM Aleksandra Lis-Plesińska

Pojazdy elektryczne dla każdego

W ramach badań przeanalizowany zostanie rozwój elektromobilności w czterech europejskich miastach: Poznaniu, Utrechcie, Oslo oraz Bristolu.

MIASTO

UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

> Istotne w tych działaniach będzie odpowiednie naświetlenie perspektywy sprawiedliwościowej. Pod uwagę brane są trzy kryteria: dystrybucja korzyści i strat, proces tworzenia polityki transportowej oraz rodzaj podmiotów uwzględnianych jako beneficjenci (i w ogóle branych pod uwagę) w dyskursie społecznym.

Socjolożka i antropolożka prof. UAM Aleksandra Lis-Plesińska jest laureatką drugiej edycji konkursu PPNT „Doskonałość w Nauce – Użyteczność w Praktyce”. Pracuje w obszarze społecznych studiów nad energią i zmianami klimatu.

Profesor Lis-Plesińska zaangażowana była w liczne projekty, których wspólnym elementem był – jak sama mówi – komponent techniczny: geologiczno-inżynieryjno-chemiczny.

Obecnie realizuje między innymi projekt „Inkluzywne przejście na mobilność elektryczną (ITEM)”, w którym współpracuje z Miastem Poznań.

– Analizujemy strategie, jakie realizują miasta badane w projekcie, i szerzej, jaka jest w tym obszarze polityka danego kraju. Chcemy zobaczyć, jak te strategie funkcjonują w różnych kontekstach. Jak miasto osadzone jest w różnych strumieniach finansowania, które płyną zarówno ze środków krajowych, jak i Unii Europejskiej. Oczekujemy, że te różnice będą istotne. To będzie też tworzyło kontekst mający wpływ na rozwój elektromobilności w danym miejscu – mówi kierowniczka projektu.

– W Poznaniu mamy wprowadzić komunikację miejską, która ma w swojej flocie autobusy elektryczne, jednak prywatnie niewiele osób stać na to, aby zakupić samochód elektryczny. Tymczasem polityka rządowa zakłada, że w przyszłości właściciele pojazdów elektrycznych będą mieli pewne przywileje, na przykład będą mogli poruszać się po buspasach albo umożliwi się im darmowy dostęp do parkingów miejskich. Istnieje w związku z tym pewne ryzyko, że powstaną obszary dostępne tylko dla bogatych. Miastu zależy na tym, aby korzyści płynące z elektromobilności dotyczyły także innych grup społecznych – wyjaśnia prof. Lis-Plesińska.

Michał Kępski i prof. Ewa Domańska

Warta – rzeka i dziedzictwo

Profesor Ewa Domańska i doktorant Michał Kępski z Wydziału Historii realizują projekt „Dziedzictwo wody. Studium przypadku rzeki Warty w Poznaniu w XIX-XX wieku”. Projekt zdobył finansowanie NCN w ramach programu PRELUDIUM BIS.

MIASTO

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> Projekt zrodził się z myślenia o znaczeniu wody we współczesnym świecie, zwłaszcza w kontekście zmian klimatycznych i przeobrażeń zachodzących w przestrzeni miasta.

Naukowcy postanowili przyjrzeć się związkom miasta i rzeki i nadać im nowy nurt. Ich inspiracją były promowane we współczesnej humanistyce badania dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego i środowiska oraz wspólne zainteresowania badaczy historią lokalną i społeczną użytecznością wiedzy historycznej.

Ramy czasowe, w które został wpisany, obejmują ten wycinek historii Poznania, w którym nurt Warty ulegał największym przeobrażeniom, a więc XIX i XX wiek. Zmiany te miały związek między innymi z budową Twierdzy Poznań i działalnością hr. Edwarda Raczyńskiego, któremu miasto zawdzięcza pierwsze wodociągi. Niemniej pod uwagę będzie brana również historia najnowsza, obecna we wspomnieniach okolicznych mieszkańców i badana w ramach historii mówionej.

– Ważnym aspektem tego projektu jest próba prze-myślenia pojęcia dziedzictwa w kontekście postawienia w centrum rozważań na ten temat zagadnień dotyczących gleby czy wody – stąd „dziedzictwo wody” – mówi Michał Kępski. – Częściej bowiem używa się tego terminu w ramach nauk przyrodniczych niż humanistycznych. Traktujemy je jako „pojęcie pomostowe”, tworzące przestrzeń nie tylko dla badań interdyscyplinarnych w ramach humanistyki, lecz także międzydziedzinowych.

– Ponadto nasz projekt ma ambicje włączenia się w działania prewencyjne i ochronne. Mamy nadzieję, że w ich realizacji pomoże połączenie badań naukowych z działalnością społeczną i rozwinięcie współpracy między uczelnią a różnymi instytucjami kultury, które zajmują się popularyzacją wiedzy, działaniami edukacyjnymi i animowaniem praktyk społecznych – mówi prof. Domańska.

Projekt będzie realizowany we współpracy z Poznańskim Centrum Dziedzictwa – lokalną instytucją kultury, która zarządza zarówno Bramą Poznania, jak i Centrum Szyfrów Enigma.

Filip Karol Leszczyński

Filozofia ulic

Cykl felietonów drukowanych w miesięczniku „IKS”, popularyzujących filozofię z wykorzystaniem poznańskich kontekstów. Publikacje ukazują się co miesiąc we współpracy z Wydawnictwem Miejskim „Posnania”.

MIASTO

UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

> Poznań wraz ze swoją architekturą, kulturą i historią stanowi dobry pretekst do odkrywania współczesnych wątków filozoficznych. Z takiego właśnie założenia wychodzą autorzy i autorki felietonów – pracownicy, doktoranci oraz studenci Wydziału Filozoficznego.

Autorzy odkrywają przed czytelnikami nowy wymiar otaczającej ich rzeczywistości – Fontanna Higie z pl. Wolności przypomina o znaczeniu studiowania natury w rozwoju nauki, opustoszały wildecki Stadion im. Edmunda Szyca zwraca uwagę na rolę dzikich zwierząt i roślinności w życiu miasta, zaś pomnik Golema, niegdyś stojący przy Al. Marcinkowskiego, skłania do refleksji o istocie człowieczeństwa czy stawiania pytań o to, na ile wytwory człowieka są w stanie dorównać dziełom natury.

Felietony z cyklu „Filozofia ulic” nie pomijają kwestii społecznych. Przemiany takie jak zmierzch społeczeństw industrialnych prowokują do zestawienia sylwetek wybitnych postaci związanych z Poznaniem, na przykład Hipolita Cegielskiego i Zygmunta Baumana. Autorzy zwracają także uwagę na specyfikę niektórych miejsc, jak place Wolności i Mickiewicza, będących areną licznych manifestacji.

Publikacje są efektem działalności Rady Interesariuszy Wydziału Filozoficznego, w którym Wydawnictwo Miejskie „Posnania” reprezentuje Joanna Gaca-Wyczółkowska – zastępca dyrektora ds. wydawniczych, sekretarz wydawnictwa.

Z archiwalnymi felietonami można się zapoznać na stronach <https://kultura.poznan.pl/>, gdzie każdy felieton trafia po miesiącu od publikacji w miesięczniku „IKS”.

Trwającą od początku 2021 roku współpracę koordynuje Filip Karol Leszczyński z Wydziału Filozoficznego, zaś ze strony redakcji „IKS-a” Sylwia Klimek.

Dr hab. Karolina Ruta-Korytowska i prof. UAM Jarosław Liberek

Prosto i kropka

W planach jest między innymi przygotowanie poradnika na wzór tego, jaki funkcjonuje już w urzędach poznańskich, prowadzone są szkolenia i analiza językoznawcza pism i dokumentów udostępnionych przez urzędy wchodzące w skład SAKO.

MIASTO

UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

> Językoznawcy z Instytutu Filologii Polskiej biorą udział w projekcie upraszczania języka komunikacji urzędowej w kilkunastu urzędach Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (SAKO). Poprawność językowa, przyjazny ton i rzeczowa treść to cechy skutecznej komunikacji.

Dzięki temu projektowi uniwersytet włączył się w ważną misję wdrażania w instytucjach publicznych oraz urzędach zasad prostej komunikacji, zgodnej z regułami językowej poprawności i komunikacyjnej skuteczności. Prosty język to styl pisanie tekstów urzędowych i firmowych, które mają trafić do masowego odbiorcy. Taki sposób pisanie zalecany jest na całym świecie przez ekspertów – prosty język sprawia, że tekst czytamy szybciej i ze zrozumieniem, więcej z niego zapamiętujemy. Posługiwanie się prostą polszczyzną przyczynia się do podniesienia jakości i dostępności usług publicznych. Przynosi to korzyść zarówno nadawcom, jak i odbiorcom: eliminuje zakłócenia i szumy, ułatwia szybką i skuteczną obsługę. Prosty język jest standardem komunikacyjnym, a wsparcie językoznawców niezwykle ułatwia jego wprowadzenie w przestrzeni publicznej.

W ramach projektu odbyły się między innymi wykłady dotyczące idei i zasad prostej komunikacji. Urzędnicy pod kierunkiem językoznawców z UAM pracują nad uproszczeniem komunikatów dla mieszkańców zarówno w pismach urzędowych, dokumentach, jak i na stronach internetowych. Powołana została w tym celu grupa liderów prostego języka w poszczególnych urzędach aglomeracji kalisko-ostrowskiej.

Członkowie zespołu realizującego projekt w ramach programu Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju „Prosto i kropka”: prof. UAM Jarosław Liberek (koordynator), dr hab. Karolina Ruta-Korytowska, prof. UAM Marta Wrześniewska-Pietrzak, prof. UAM Przemysław Wiatrowski.

Dr Zofia Boni

Transdyscyplinarne badanie przegrzewania miast

EmCliC (*Embodying Climate Change. Transdisciplinary Research on Urban Overheating*) to trzyletni projekt badawczy, kierowany przez dr Zofię Boni, który łączy antropologię społeczną, socjologię, klimatologię, epidemiologię i fizykę atmosferyczną z nowymi technologiami.

MIASTO

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> Rosnące temperatury są jednym z głównych problemów zmieniającego się klimatu. Ciepłejsze, dłuższe i coraz częstsze fale upałów wpływają na ludzi na całym świecie. Liczba osób narażonych na upały zwiększyła się do 125 mln w latach 2000–2016 w porównaniu do lat 1998–2008 (WMO, 2019).

Kryzys klimatyczny to jeden z najważniejszych współczesnych globalnych problemów. Jednak nauka o klimacie jest często abstrakcyjna i nie przekłada się w łatwy sposób na nasze codzienne doświadczenia. Celem tego projektu badawczego jest więc nadanie ludzkiej twarzy nauce o klimacie i powiązanie zmian klimatycznych z codziennością człowieka.

Badania koncentrują się na przegrzewaniu miast – projekt bada doświadczenie miejskiego upału wśród starszych osób w Warszawie i Madrycie.

Badania opierają się na interdyscyplinarnej metodologii. Zespół projektowy między innymi przeanalizował rolę dynamiki populacji w prognozach ryzyk klimatycznych, opracowując ramy do ilościowego określania podatności poszczególnych grup na stres cieplny. Przeprowadzono także badania etnograficzne, opierające się na obserwacjach uczestniczących i wywiadach, wśród starszych osób w obu miastach. Łączono je z zastosowaniem czujników umożliwiających monitorowanie temperatury i wilgotności w miejscu zamieszkania.

Analizowano także istniejące miejskie strategie adaptacyjne, prowadzono konsultacje z lekarzami i architektami oraz ankiety wśród osób starszych w obu miastach.

Projekt jest finansowany przez Narodowe Centrum Nauki w ramach Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014-2021 (2019/35/J/HS6/03992), opiera się na współpracy instytucji z Polski (UAM i UW) i Norwegii (CICERO, NILU). Kierowniczka: dr Zofia Boni, zespół badawczy: mgr Zosia Bieńkowska, dr Nuria Castell, mgr Franciszek Chwałczyk, dr Amirhossein Hassani, dr Barbara Jancewicz, Iulia Marginean, Małgorzata Wrotek, Paloma Yáñez Serrano. Więcej: www.emcllc.com

Od lewej: dr Michał Czepkiewicz, dr Marta Skowrońska, dr Filip Schmidt, Marianna Kostecka, dr Dawid Krysiński, mgr Marta Olejniczak

Podróże a klimat

Według wyników dotychczasowych badań mieszkańcy centralnych i gęsto zabudowanych części miast rzadziej korzystają z samochodu i podróżują na krótsze odległości niż mieszkańcy przedmieść. W takich miejscach lepsza jest też dostępność usług i mniejsze ryzyko wykluczenia transportowego. Mieszkańcy miast częściej podróżują za granicę i latają samolotami niż mieszkańcy wsi, małych miast i przedmieść.

MIASTO

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Transport ma ogromne znaczenie dla życia codziennego, planowania przestrzennego i ochrony środowiska. Odpowiada za 23% globalnych emisji gazów cieplarnianych, a ograniczenie tych emisji jest jednym z głównych sposobów ochrony klimatu przed ociepleniem. Jednocześnie transport jest kluczowy dla realizacji codziennych potrzeb ludzi.

Badanie zmian w transporcie jest ważne dla planowania przestrzennego, ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz zapewniania mieszkańcom dobrych warunków życia.

Autorzy projektu „Zachowania transportowe mieszkańców polskich miast: przyczynowość, zmiany zachowań i wpływ na klimat”, badającego dorosłych mieszkańców Poznania i Trójmiasta (Gdańsk, Sopot, Gdynia), w szczególności przeanalizują:

- jak przemieszczają się i podróżują mieszkańcy polskich miast,
- jakie czynniki wpływają na różne sposoby przemieszczania się i decyzje z tym związane,
- jak sposoby przemieszczania się zmieniają się w czasie i wraz ze zmianami otoczenia i sytuacji życiowej, na przykład przeprowadzek, narodzin dzieci, zmiany miejsca pracy,
- jakie poziomy emisji gazów cieplarnianych są związane z podróżami codziennymi i wakacyjnymi,
- jakie są czynniki i społeczne skutki wykluczenia transportowego,
- jak normy społeczne wpływają na mobilność.

Wyniki projektu zostaną szeroko rozpowszechnione w środowisku akademickim, wśród profesjonalistów, decydentów i ogółu społeczeństwa. Autorzy projektu mają nadzieję kształtować debatę publiczną i sposoby myślenia o transporcie i jego wpływie na zmiany

klimatu, a także zapewnić bazę wiedzy dla podejmowania decyzji politycznych na szczeblach miejskim i krajowym. Kierownikiem projektu, realizowanego na Wydziale Socjologii UAM, jest dr Michał Czepkiewicz; w skład zespołu badawczego wchodzi dr Filip Schmidt, dr Marta Skowrońska, dr Dawid Krysiński, mgr Marta Olejniczak, mgr Cezary Brudka i lic. Marianna Kostecka.

Prof. UAM Damian Łowicki

Zaadaptować miasto do zmian klimatu

Diagnoza, mająca stanowić wynik badań naukowych, i część programowa muszą być powiązane. Ocena stopnia, w jakim różne części metropolii podlegają wpływowi zjawisk klimatycznych, jest bardzo rozbudowana i ma uświadamiać mieszkańcom ich problemy lokalne.

MIASTO

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> **Głównym celem projektu jest dostarczenie informacji na temat stanu środowiska i potrzeb działań.**

Profesor UAM Damian Łowicki wraz z zespołem, głównie z Wydziału Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej, przygotował plany adaptacji do zmian klimatu dla metropolii Poznań oraz aglomeracji kalisko-ostrowskiej.

– Te plany są niezwykle ważne, choćby w kontekście wpisywania się UAM w pracę na rzecz przeciwdziałania i ograniczania zmian klimatu. Plany adaptacji mają wymiar bardzo konkretny. Podobne były już wykonywane przez cztery instytucje na zlecenie ministerstwa dla głównych miast Polski. To, co teraz zostało zrobione, to plany adaptacji dla metropolii Poznań i aglomeracji kalisko-ostrowskiej. Plan dla metropolii Poznań jest pierwszym w wymiarze ponadgminnym, choć w diagnozie nie zabrakło pewnych wskazówek dla poszczególnych gmin – wyjaśnia profesor.

Zespół starał się wskazać na mapach takie lokalne problemy, jak te związane z powodzią rzecznych czy deszczowymi, wysoką temperaturą czy suszą poza terenem zurbanizowanym. Akcentowano działania typu win-win i low-regrets, czyli takie, które oprócz zmniejszania wrażliwości na efekty zmian klimatu przynoszą również korzyści w sferach społecznej i ekonomicznej lub też wymagają relatywnie niewielkich nakładów finansowych przy dużej efektywności adaptacyjnej.

Takim działaniem jest choćby planowanie przestrzenne. W gminach poziom pokrycia planami miejscowymi sięga tylko 30 procent. Bardzo mało jest planów wyłączających z zabudowy, a przynajmniej na terenach najbardziej wrażliwych, na przykład zalewowych, powinny być ustanowione plany uwzględniające problemy środowiskowe, w tym zmiany klimatu. To absolutna podstawa. Druga sprawa, która na przykład w Poznaniu już jest rozwiązywana, to kwestia powodzi deszczowych i próba odszczelnienia pewnych powierzchni. Miasta zaczynają dostrzegać problem, a pierwsze efekty są już widoczne.

Dr Bartłomiej Kołsut

Strategia rozwoju miasta Chojnice

Studenci i studentki, pod kierunkiem dr. Bartłomieja Kołsuta, mieli doskonałą okazję, by w praktyce ćwiczyć wykorzystanie teoretycznej wiedzy zdobytej podczas studiów.

MIasto

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> **Zaangażowanie studentów UAM pozwoliło stworzyć ramy dla aktywizacji lokalnej społeczności w duchu partycypacji i włączyć przedstawicieli mieszkańców i organizacji pozarządowych w proces podejmowania strategicznych dla Chojnic decyzji publicznych.**

Studenci i studentki kierunku zintegrowane planowanie rozwoju oraz gospodarka przestrzenna, zrzeszeni w Kole Naukowym Wydziału Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej, pracowali nad strategią rozwoju miasta Chojnice do roku 2030.

W ramach tych prac zrealizowali szerokie konsultacje społeczne z mieszkańcami, angażując w nie około 400 osób. Podczas intensywnych badań terenowych przeprowadzili ponad 300 bezpośrednich wywiadów kwestionariuszowych, dzięki którym zidentyfikowali artykułowane przez mieszkańców i mieszkanki problemy i potencjały miasta Chojnice. Ponadto przygotowali i przeprowadzili trzy spotkania konsultacyjne w formie warsztatowej, które zaangażowały reprezentantów lokalnej społeczności w proces tworzenia planu rozwoju dla miasta. Chojniczanie i chojniczanki zastanawiali się nad mocnymi i słabymi stronami swojej miejscowości, wspólnie określali kluczowe czynniki rozwojowe gminy, porządkowali je według ważności, postulowali rozwiązania. Efekty prac studentów zostały opublikowane w raporcie diagnostycznym, który był wielokrotnie cytowany w lokalnych mediach.

Także organizacje społeczne, ekologiczne i kulturalne z miasta Chojnice często powoływały się na wyniki badań społecznych przeprowadzonych przez studentów w lokalnej debacie publicznej – również na forum Rady Miejskiej.

W projekcie uczestniczyli: Weronika Andrzejewska, Zuzanna Cieślak, Jakub Domagalski, Adrian Fojud, Dominik Heydrych, Kamil Januszewski, Natalia Kalinowska, Agnieszka Kuchta, Joachim Łyskawka, Jakub Matusiak, Magdalena Przewoźna, Natalia Rawdanowicz, Marta Simińska, Zuzanna Skibińska, Katarzyna Smul, Wiktoria Solecka, Oliwia Suchowiak i Jakub Zastrow.

ŚRODO- WISKO

Przyroda i środowisko to niezwykle ważne obszary badań i aktywności na UAM – nasi naukowcy i naukowczynie nie pozostają obojętni na takie kryzysy, jak globalne ocieplenie, utrata bioróżnorodności, zanieczyszczenia i zatrucia ekosystemów.

Wodny kombajn zbierający biomasę z powierzchni jeziora

Wodny kombajn

Zakładamy, że już po pierwszym użyciu wodnego kombajnu jesteśmy w stanie poprawić jakość wody nawet o 50% – mówi prof. UAM Messyasz.

ŚRODOWISKO

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> Grupa naukowców z Wydziałów Biologii i Chemii UAM, Polskiej Akademii Nauk w Krakowie oraz Litewskiej Akademii Nauk opracowała prototyp kombajnu, który będzie zbierać z powierzchni wody nagromadzone tam sinice i glony.

Prof. UAM Beata Messyasz

Wskutek działalności człowieka ekosystemy wodne narażone są na zwiększone zasilanie związkami azotu i fosforu. Jednym z efektów eutrofizacji są zakwity wody, utworzone przez sinice i masowy rozwój glonów makroskopowych.

Głównym celem projektu było stworzenie prototypu urządzenia („kombajnu”, przez analogię do zbioru zboża), który z powierzchni jezior i rzek będzie zbierać nagromadzoną tam biomasę. Urządzenia są w pełni ekologiczne – zasilane przez panele fotowoltaiczne oraz silniki akumulatorowe. Wyposażone są w zbiorniki na biomasę oraz sita i taśmy, za pomocą

których zbierać będą zarówno mikroskopijne sinice, jak i znacznie większe zielenice nitkowate. Jak tłumaczy prof. Beata Messyasz, zebranie biomasy z powierzchni jeziora sprawi, że częściowo obniży się zawartość związków azotu i fosforu w wodzie – głównych przyczyn procesów eutrofizacji. To poprawi jakość wody również w rzekach i docelowo w rejonie kąpielisk nadmorskich.

Naukowcy mają też pomysł na wykorzystanie zebranej biomasy. Glony makroskopowe i sinice są bogatym źródłem związków biologicznie aktywnych, mających zastosowanie w medycynie, kosmetyce, rolnictwie. Wykorzystywane są między innymi do produkcji nawozów, a także jako herbicydy i insektycydy. Metabolity sinicowe mają działanie immunosupresantów, leków antybakteryjnych i antyrakowych, a syntetyczne analogi peptydów sinicowych testowane są jako środki przeciwwzakrzepowe krwi.

Projekt „Algae – Economy Based Ecological Service of Aquatic Ecosystems/ Glony – gospodarka ekologiczna” został rozpisany na 5 lat (2018-2023). Jego kierownikiem jest dr Judita Koreivienė z Litewskiej Akademii Nauk, natomiast w Polsce za jego realizację odpowiedzialne są trzy jednostki: Instytut Ochrony Środowiska PAN w Krakowie z prof. IOP PAN Elżbietą Wilk-Woźniak oraz wydziały Biologii i Chemii UAM (prof. Bogusława Łęska i prof. UAM Radosław Pankiewicz) pod kierunkiem prof. Beaty Messyasz.

Dr Jakub Małecki

Krainy lodu a klimat

Doktor Jakub Małecki jest glaciologiem na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie jako adiunkt na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM bada lodowce, ich „zdrowie” i procesy, jakie w nich i na nich zachodzą na skutek zmian klimatu. Pracę terenową prowadzi głównie na Spitsbergenie, wyspie leżącej między Norwegią i biegunem północnym, w arktycznym archipelagu Svalbard.

ŚRODOWISKO

UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

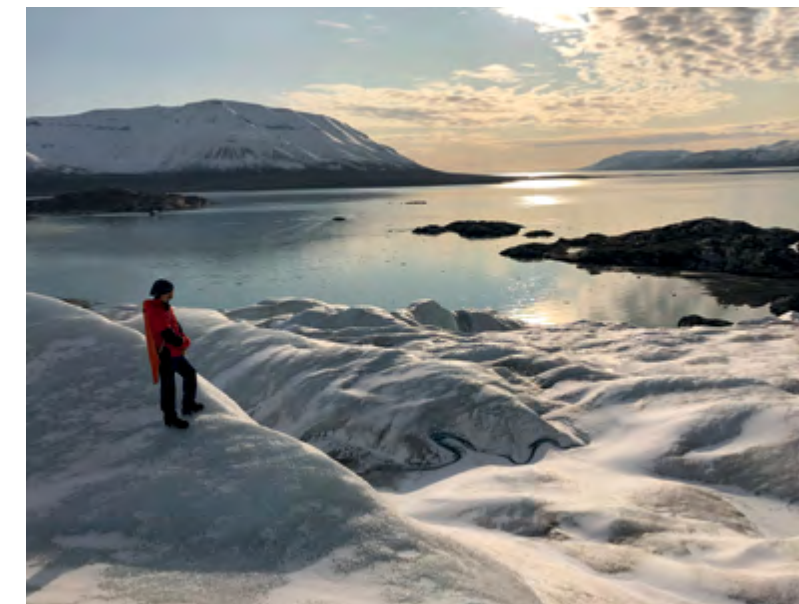
> Są takie lodowce, które zanikają w skali roku o 40-50 metrów, i niestety jest to proces nieodwracalny – klimat jest bowiem zdecydowanie zbyt ciepły dla lodowców. Nawet jeśli skończy się ocieplenie, to zdecydowana większość naszych lodowców zniknie.

W Polsce lodowce – wielkie, poruszające się masy górskiego lodu, pełniące wiele ważnych ról w środowisku i podlegające ciągłym zmianom – nie występują, dlatego wiedza o nich jest u nas raczej skromna. Z tego powodu dr Jakub Małecki założył popularnonaukową stronę „GlacjoBLOGia” – która ma nie tylko zainteresować czytelników tymi niesamowitymi twórcami natury, ale przede wszystkim zwrócić uwagę na rolę zamrożonej wody w ziemskim systemie przyrodniczym. Na blogu można znaleźć między innymi ciekawe artykuły popularyzatorskie, kompendium wiedzy Glacjopedia czy atlas zmian lodowców na świecie.

Kompendium przeznaczone jest dla przedstawicieli mediów, organizacji pozarządowych i wszystkich osób zainteresowanych glaciologią. Jego celem jest usystematyzowanie pojęciowego bałaganu wokół spraw związanych z wpływem ocieplenia klimatu na topnienie światowych zasobów lodu. Ma postać słownika, zawiera kilkadziesiąt terminów glaciologicznych, często spotykanych w opracowaniach popularnonaukowych i naukowych, wraz z krótkim omówieniem. Wiele z nich często używanych jest błędnie, także przez dziennikarzy i tłumaczy literatury popularnonaukowej, co utrudnia rzetelne komunikowanie naukowych ustaleń opinii publicznej.

Atlas zmian lodowców z pomocą zdjęć satelitarnych pokazuje natomiast, jak zmieniają się lodowce na przestrzeni ostatnich lat.

Dr Małecki nie straszy i nie uderza w sensacyjny ton. Na swoim blogu <https://glacjoblogia.wordpress.com/> i w książkach dzieli się przekonaniem, że czeka nas głęboka zmiana, ale niekoniecznie planetarna katastrofa – wciąż bowiem możemy coś zrobić i zatrzymać degradację środowiska.

Od lewej: Zofia Paetz, Aleksandra Pietrzykowska, Andżelika Wojtkiewicz, Natalia Szejter

Animalia – o szacunku dla przyrody słów i czynów kilka

„Chcemy, aby przyszli uczestnicy życia społecznego i kulturalnego stali się świadomymi problemu trwającego kryzysu klimatycznego oraz rozpowszechniali wiedzę i realną pomoc na rzecz środowiska naturalnego. Pragniemy także podkreślić rolę akademii w kształtowaniu odpowiednich postaw społecznych”.

ŚRODOWISKO

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> Przyjmując podejście ekokrytyczne, kładące nacisk na odchodzenie od paradygmatu eksploatacji przyrody do strategii kooperacji między środowiskiem ludzkim i przyrodniczym, autorki projektu postawiły sobie za cel przede wszystkim rozpowszechnienie wiedzy z zakresu humanistyki środowiskowej oraz podniesienie świadomości ekologicznej młodzieży.

Pomysłodawczyniami i realizatorkami inicjatywy, której głównym celem jest uświadomienie problemów relacji pomiędzy istotami ludzkimi oraz ich środowiskiem, są studentki filologii polskiej na specjalności kuratorstwo literatury – Kamila Berthold, Agata Knopik, Wiktoria Kranz, Zofia Paetz, Aleksandra Pietrzykowska, Natalia Szejter, Andżelika Wojtkiewicz i Julia Wróblewska.

W ramach projektu w maju w Collegium Maius dla licealistów z LO im. św. Marii Magdaleny w Poznaniu odbyły się warsztaty edukacyjne, które poprowadzili:

- Adriana Molenda – aktywistka i działaczka klimatyczna, prezeska Stowarzyszenia Jeden Świat,
- dr Patryk Szaj – badacz literaturoznawca, redaktor, autor książki „Pamiętnik z końca świata (jaki znamy)”,
- Jul Walkowiak – artystka tworząca prace o tematyce relacji międzygatunkowej.

Głównym tematem spotkania była obecność problematyki prozwierzęcej w działalności akademickiej, artystycznej i społecznej.

Kolejną odsłoną inicjatywy jest seria podcastów poświęcona humanistyce środowiskowej – do posłuchania na Youtube lub stronach „Czasu Kultury”.

Akademickim opiekunem projektu jest prof. Przemysław Czapliński. Projekt powstał w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Czas Kultury, a opiekunem z jego ramienia jest dr Joanna Bednarek.

Od lewej: Katarzyna Malinowska, Karolina Wakulewicz, Mateusz Lisiecki (na drabinie), Michał Wawrzynowicz

Koniec szklanych pułapek

UAM zdecydował się zadbać o bezpieczeństwo ptaków – oklejając powierzchnie transparentne na Kampusie Morasko. Dzięki temu zwierzęta nie będą ginęły w kolizjach z szybami.

ŚRODOWISKO

UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

> Do wypadków na kampusie najczęściej dochodzi w okolicach budynków położonych blisko lasu. W dużych szklanych powierzchniach odbijają się drzewa, a takie złudzenia optyczne stają się śmiertelną pułapką dla ptaków.

Pomysłodawcą akcji jest Mateusz Lisiecki, były kierownik Sekcji Ornitologicznej Koła Naukowego Przyrodników, działający w Fundacji Szklane Pułapki, wspierany przez prof. UAM Lechosława Kuczyńskiego, kierownika Pracowni Ekologii Populacyjnej. Monitoring przeprowadzony przez studenta na Morasku wykazał, że ofiarami szyb pada wiele ptaków i to nie tylko pospolitych gatunków, ale również rzadziej spotykanych, jak dzięcioł czarny, zimorodek czy jastrząb.

Do wypadków na kampusie najczęściej dochodzi w okolicach budynków położonych blisko lasu. W dużych szklanych powierzchniach odbijają się drzewa, a takie złudzenia optyczne stają się śmiertelną pułapką dla ptaków.

– Szyby często tworzą efekt lustra weneckiego – wyjaśnia Michał Wawrzynowicz, student III roku biologii, obecny kierownik Sekcji Ornitologicznej KNP. – Drzewo, które się w nich odbija, tworzy mylną iluzję przestrzeni. Ptak chce na nie przylecieć, niestety kończy, uderzając o szybę.

Naklejki zaprojektowane przez Szklane Pułapki są bardzo skuteczne – znajdują się na nich kropki ułożone w odpowiednich odstępach, co zapobiega występowaniu refleksów na szybach. Ptaki dobrze je widzą i wiedzą, że nie mogą przefrunąć przez tak oznaczoną przestrzeń.

Naklejki z konturami ptaków drapieżnych, które możemy obserwować na ekranach dźwiękochłonnych przy drogach szybkiego ruchu, nie zdają egzaminu. Ptaki są inteligentne i nawet jeśli przez pierwsze tygodnie po naklejeniu będą kojarzyć sylwetki z drapieżnikami, to z czasem, gdy zauważą, że nie stwarzają one zagrożenia, ignorują je. Kontury są też zbyt rzadko ułożone, by zniechęcić zwierzęta do lotu. Akcję sfinansowano ze środków uniwersyteckich.

Dr Łukasz Grewling

Na tropie ambrozji

Aktualne dane, z których korzystają lekarze i pacjenci, co tydzień publikują na stronie www.paero.home.amu.edu.pl. Przygotowali również Poznański Przewodnik Alergika, który jest dostępny na stronie Laboratorium.

ŚRODOWISKO

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> **W Poznaniu obserwujemy silny wzrost stężenia ziaren pyłku platana oraz roślin z rzędu cyprysowców w powietrzu. – Sami kształtujemy aerobiologiczne środowisko, w jakim żyjemy. Warto wiedzieć, na co jesteśmy uczuleni oraz które rośliny są alergenne, zanim posadzimy je w ogrodzie – mówi dr Łukasz Grewling, kierownik Laboratorium Aerobiologii UAM.**

Biologowie z UAM usiłują nie dopuścić do rozprzestrzenienia się ambrozji, silnie uczulającej rośliny, która trafiła do Polski z południa Europy.

Laboratorium Aerobiologii Wydziału Biologii UAM, pierwsza aerobiologiczna jednostka naukowa w Polsce, kierowane przez dr. Łukasza Grewlinga, monitoruje cząstki biologiczne wywołujące alergie wziewne. Naukowcy analizują, co znajduje się w powietrzu, którym oddychają mieszkańcy Poznania. Otrzymane wyniki przekazują społeczeństwu w formie kalendarzy pyłkowych i prognoz, określających czas wystąpienia i wartości stężeń ziaren pyłku w powietrzu.

Laboratorium Aerobiologii wraz z Zakładem Botaniki Systematycznej i Środowiskowej (prof. Bogdan Jackowiak) oraz Laboratorium Biologicznych Informacji Przestrzennych (dr Maciej Nowak) przeprowadzili akcję społeczną „Nie-boska ambrozja”. Zaprosili mieszkańców do tropienia silnie alergennych roślin z rodzaju *Ambrosia* i stworzenia mapy ich występowania za pośrednictwem aplikacji AMUNatColl. To próba opanowania inwazyjnej ambrozji w Poznaniu i okolicach.

Największą populację ambrozji odkryto na osiedlu Umultowo. Rozprzestrzenienie się tych roślin byłoby katastrofą zarówno dla mieszkańców, jak i lokalnej flory. Naukowcy stale obserwują ambroję, przygotowali również raport dla Urzędu Miasta Poznania, zawierający zapis problemu i rekomendacje działań.

Prof. UAM Michał Bogdziewicz

Drzewa a zmiany klimatu

Globalne ocieplenie zachwiało strategią reprodukcyjną roślin, co może powodować problemy z regeneracją lasów. Takie wnioski płyną z publikacji biologów z UAM w czasopiśmie „PNAS”.

ŚRODOWISKO

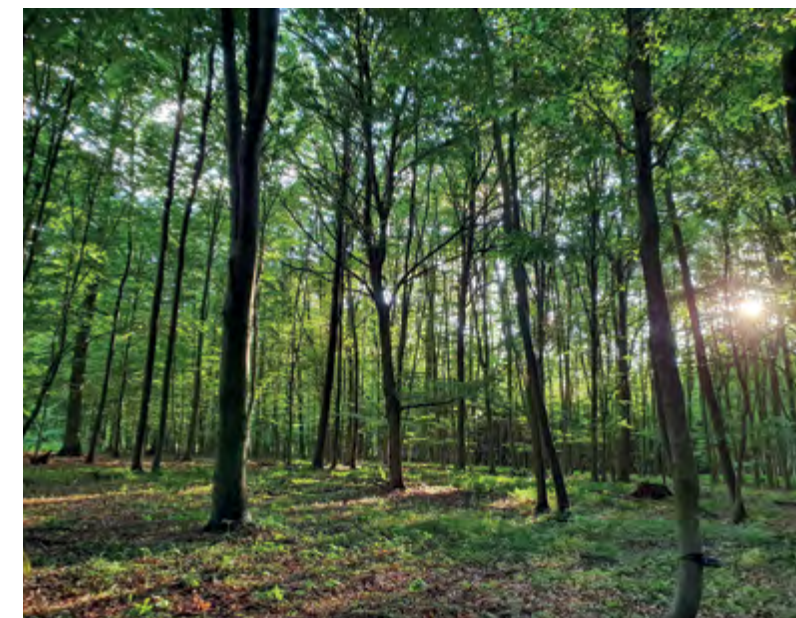
UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> **Zmiany klimatyczne wywierają ogromną presję na lasy całego świata. Intensywne susze zwiększają wrażliwość drzew na inne niesprzyjające czynniki, powodując masową śmiertelność drzew.**

Analizowane publikacje dotyczyły strategii reprodukcyjnej drzew, polegającej na zsynchronizowanej i masowej produkcji nasion. Oznacza to, że w latach, gdy drzewa produkują mniej nasion, populacje nasionożernych zwierząt są utrzymywane w ryzach, natomiast w latach obfitości nasion zwierzęta te nie są w stanie ich wszystkich zjeść.

Naukowcy ustalili, że strategia ta lepiej działa daleko od równika, gdzie różnorodność roślin jest mniejsza, i że lepiej broni przed bezkręgowcami (owadami) niż kręgowcami (ptakami i ssakami). Wyniki ukazały też niepokojący trend: efektywność strategii nasycania konsumentów w ostatnich dekadach spadła, zapewne z powodu zmian w produkcji nasion wywołanych globalnym ociepleniem. To niepokojące z kilku powodów. Po pierwsze, wskazuje, że lata nasienne tracą swoją zdolność do nasycania konsumentów nasion, zapewne przez ocieplenie klimatu, które powoduje zmniejszenie amplitudy zmienności produkcji nasion pomiędzy latami. Zwiększone straty nasion na rzecz owadów, bo to one zjadają ich więcej, będzie mieć też negatywne skutki dla populacji innych zwierząt, które z lat nasiennych korzystają.

Zespół, który tworzą prof. UAM Rafał Zwolak, prof. UAM Michał Bogdziewicz i doktorantka Paulina Celebias z Wydziału Biologii, przeprowadził metaanalizę 48 badań z całego świata opublikowanych przez ostatnie 40 lat.

Prof. UAM Piotr Ziółkowski

Wzrost roślin a stres

Badania zespołu prof. UAM Ziółkowskiego mogą w przyszłości pomóc modyfikować rośliny tak, by osiągały równowagę między wzrostem a odpowiedzią na stres. Jest to szczególnie ważne w dobie ocieplenia klimatu, kiedy długotrwałe susze powodują znaczne szkody w uprawach.

ŚRODOWISKO

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> **Rośliny potrafią zahamować wzrost i przestawić swój metabolizm tak, by przetrwać trudne warunki panujące w środowisku, na przykład długotrwałą suszę lub atak patogenów.**

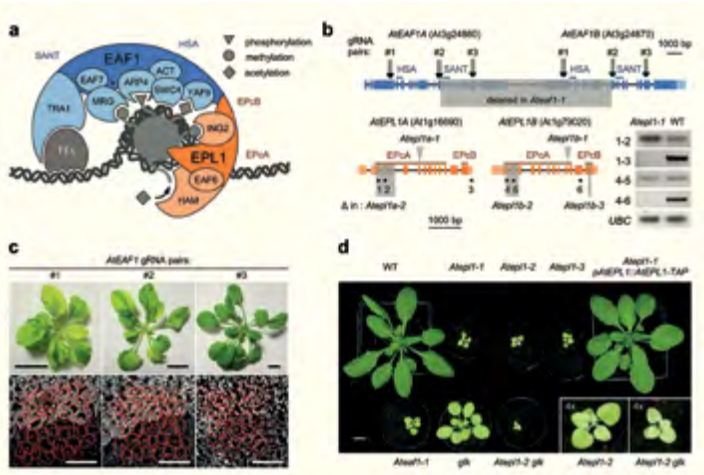
Zespół biologów z UAM wyjaśnił zasady działania mechanizmu epigenetycznego, który umożliwia roślinom szybko przełączyć metabolizm z fotosyntezy i wzrostu na odpowiedź na stres, wywołany na przykład suszą. Wyniki badań opublikowało czasopismo „Nature Communications”.

Zespół prof. Piotra Ziółkowskiego zbadał jeden z mechanizmów epigenetycznych, które kierują tym procesem. Naukowcy wytworzyli mutanty roślin, w których poprzez wyłączenie kompleksu NuA4 zahamowali acetylację histonu H2A.Z, uniemożliwiając w ten sposób jego depozycję do chromatyny. U roślin histon H2A.Z występuje w dużych ilościach w genach związanych z odpowiedzią na stresy środowiskowe.

Badacze założyli, że ekspresja tych genów jest hamowana przez obecność nieacetylowanego histonu H2A.Z. W mutantach spadek depozycji H2A.Z umożliwił zatem uruchomienie ekspresji genów stresowych. Jednocześnie geny fotosyntezy i wzrostu, które wymagają obecności acetylowanego H2A.Z, przestały być ekspresjonowane.

Zależna od NuA4 acetylacja histonu odgrywa zatem rolę swoistego przełącznika metabolicznego pomiędzy ekspresją genów wzrostu i fotosyntezy a tymi związanymi z odpowiedzią na warunki stresowe.

Głównymi autorami badań było troje młodych naukowców: dr Tomasz Bieluszewski, dr Weronika Sura i doktorant Wojciech Dziegielewski. Praca została wykonana przy wsparciu ze strony NCN oraz FNP (grant POIR.04.04.00-00-5C0F/17-00).

Kalejdoskop: popularyzacja nauki, integracja, aktywizacja

Oprócz badań i edukacji na UAM ma miejsce szereg inicjatyw wpisujących się w tzw. trzecią misję uczelni.

Popularyzujemy naukę, debatujemy, integrujemy i aktywizujemy lokalne społeczności, promujemy zdrowy tryb życia.

KALEJDOSKOP

UNIwersYTET ZAANGAŻOWANY 2022

Poznański Festiwal Nauki i Sztuki

którego głównym koordynatorem jest UAM, to ok. 400 wydarzeń na żywo, przygotowanych przez 9 partnerów. Festiwal oprócz popularyzowania nauki i sztuki uświadamia gościom, jak te dwa światy łączą się ze sobą, wpływając na nasze codzienne życie i podnosząc jego jakość. Eksplozja – dosłownie i w przenośni – emocji, wrażeń i dobrej zabawy z nauką i sztuką przygotowana przez ponad 1000 osób dla ponad 10 000 gości.

Noc Naukowców

odbywa się co roku we wrześniu w całej Europie, również na UAM. Naukowcy z 18-stu wydziałów i jednostek ogólnouczelnianych UAM przygotowali kilkadziesiąt propozycji tematycznych. Odbyły się wykłady, warsztaty, prezentacje, wycieczki, pokazy itp. W tym roku wszystkie wydarzenia łączyło wspólne hasło – Zielony Ład.

Kolorowy Uniwersytet UAM

to inicjatywa popularyzująca naukę wśród uczniów szkół podstawowych, którzy są zapraszani w mury UAM na specjalnie dla nich przygotowane wykłady, warsztaty i pokazy.

Uniwersytet Otwarty UAM

jest przestrzenią edukacji dostępną dla każdej zainteresowanej osoby powyżej 16. roku życia, niezależnie od jej dotychczasowego wykształcenia. To miejsce dla tych, którzy chcą podjąć naukę na uniwersyteckim poziomie w wygodnej formie cyklicznych spotkań, w ramach bogatej oferty kursów i szkoleń.

UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Uniwersytet Społecznie Odpowiedzialny

to cykl wykładów o roli uczelni wyższych w kształtowaniu postaw prospołecznych, dających okazję do dyskusji na temat znaczenia takich wartości, jak wolność akademicka, różnorodność i akceptacja w kontekście szkolnictwa wyższego, lecz także przedstawienia możliwych zagrożeń ograniczających te wartości.

Debaty Akademickie

– wiele wydarzeń w Polsce, Europie i na świecie budzi niepokój i nadzieję jednocześnie. Obowiązkiem uczelni jest stwarzanie przestrzeni do krytycznego i intelektualnego zaangażowania w otaczającą nas rzeczywistość i dyskusję. Temu właśnie mają służyć Debaty Akademickie, objęte patronatem rektorów dwóch uczelni – UAM i UEP.

Areopag Uniwersytetów

to z kolei cykl debat poświęconych wyzwaniom współczesnego świata z udziałem rektorów i ekspertów polskich uczelni, które w 2021 roku zainicjowały ten cykl spotkań: KUL, UW, UJ oraz UAM. Główną jego ideą jest prowadzenie debaty o wyzwaniach współczesności w przestrzeni uniwersyteckiej.

Naukowa Dzielnica

– podcasty UAM, czyli aktualne komentarze i rozmowy z naukowcami, wykłady oraz debaty uniwersyteckie popularyzujące naukę – słowem – spacerujemy przez naukę. Dostępne na następujących platformach streamingowych: Spotify, Apple Podcast, Google Podcasty.

Zaplanowani

– w cotygodniowej audycji w radiu Afera studenci, członkowie Akademickiego Koła Naukowego Gospodarki Przestrzennej (AKNGP) poruszają ważne aspekty planowania przestrzennego. Celem projektu jest popularyzacja wiedzy z zakresu gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego.

Nordycki kalendarz herstoryczny

przygotowany przez studentki i studentów z Koła Naukowego „Norden” (Katedra Skandynawistyki UAM). Każdy miesiąc ma swoją matronkę – kobiety pochodzące z całej Północy, reprezentujące różne czasy i dziedziny: od polityki i edukacji przez aktywizm, sztukę, podróże do nauki. W projekcie uczestniczą: Agata Michnowska, Agnieszka Świąś, Maksymilian Rębisz, Filip Fijałkowski i Michał Mariański, koordynuje go prof. UAM Sylwia Izabela Schab.

Poznańska Nagroda Literacka

– realizowana w partnerstwie UAM z Miastem Poznań i CK Zamek, honorująca zarówno twórców dojrzałych – patronatem Mickiewicza (za całokształt twórczości), jak również początkujących – patronatem Barańczaka (dla pisarza na dorobku). Przewodniczącym Kapituły Poznańskiej Nagrody Literackiej jest prof. Piotr Śliwiński.

Społecznik Roku

– nagroda w formie stypendium, przyznawana studentom i doktorantom za szczególne osiągnięcia w działalności społecznej oraz aktywną działalność na rzecz środowiska akademickiego, finansowana przez Bank Santander.

Noc Muzeów

– UAM aktywnie włącza się w organizację tej imprezy, proponując wystawy, oprowadzania, spacer, prelekcje i warsztaty, udostępniając zwiedzającym zbiory. Rok 2022 został ogłoszony Rokiem Romantyzmu Polskiego – dużo inicjatyw dotyczyło więc postaci Adama Mickiewicza, patrona naszej uczelni.

Dzień Sportu

– międzywydziałowe rozgrywki pełne pasji i sportowej radości, promujące ruch, zdrowie, przebywanie na świeżym powietrzu i rywalizację w duchu fair play. Uczestnicy mogli się sprawdzić między innymi w maratonach fitnessu, stepu, spinningu i jogi, turniejach piłki siatkowej oraz meczach piłki nożnej, unihokeja i innych dyscyplinach.

Wielkie Grillowanie UAM

powróciło po trzech latach na Kampus Morasko. Poza koncertami i grillowaniem w gronie znajomych największym zainteresowaniem cieszyła się strefa kół naukowych, w której młodzi naukowcy przez quizy, zabawy i konkursy starali się zainteresować nauką jak największą liczbę osób.

Zielony spacer na UAM

został zorganizowany przez członków zespołu projektu TERRIFICA wzdłuż doliny Warty. Łączył w sobie przedstawienie związków elementów historii miasta Poznania i znaczenia rzek w naszym miejskim ekosystemie oraz działań podejmowanych na rzecz zachowania bioróżnorodności, wprowadzania zielonych wyzwań do miejskiej przestrzeni. Uczestników spaceru oprowadzali prof. Andrzej Mizgajski i prof. UAM Małgorzata Stępniewska.

Malowidło naścienne

– hol główny zabytkowego budynku dworca PKP w Opatówku został ozdobiony malowidłem naściennym zaprojektowanym i wykonanym przez studentki kierunku edukacja artystyczna Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu: Ariel Zarembe (Ukraina), Zorianę Volianską (Ukraina) i Nadzęę Minzer (Białoruś). Projekt koordynował prof. UAM Maciej Guźniczak.

Welcome Center

którego otwarcie odbyło się w maju br., to miejsce, którego zadaniem jest wsparcie wszystkich zagranicznych gości UAM. Osoby odwiedzające centrum uzyskują wiedzę o UAM (zasady funkcjonowania uczelni, informacje o toku studiów czy sprawach socjalno-bytowych), o kwestiach formalnoprawnych i tych związanych z legalizacją pobytu. Zdobywają także informacje o mieście, regionie i kraju, mają okazję wziąć udział w organizowanych przez Welcome Center wydarzeniach integracyjnych.

Pierwsza ogólnopolska Noc Anglistów

– wieczór wykładów, prezentacji, warsztatów i debat przygotowanych przez 14 akademickich ośrodków anglistycznych z całej Polski, którego głównym organizatorem jest Wydział Anglistyki UAM. Otwarte dla wszystkich zainteresowanych wydarzenia odbywały się na żywo i na kanale YouTube w języku polskim i/lub angielskim.

Działalność na rzecz osób w kryzysie bezdomności

– studenci i studentki UAM z Wydziałów Teologicznego, Anglistyki oraz Nauk Politycznych i Dziennikarstwa działający w Akademickim Kole Misjologicznym angażują się w pomoc w Jadródajni św. Elżbiety prowadzonej przez ss. elżbietanki. Raz w tygodniu przygotowują ok. 1000 kanapek i pomagają w ich wydawaniu.

WYDAWCA:

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

TEKSTY:

**Anna Schmidt-Fiedler, Magdalena Ziótek,
Ewa Konarzewska-Michalak, Krzysztof Smura,
realizatorzy projektów**

PRZYGOTOWANIE FOTOGRAFII:

Adrian Wykrota

FOTOGRAFIE:

**Adrian Wykrota, Przemysław Stanula, Piotr Jabłoński (s. 30),
Cyryl. Wirtualne Archiwum Miasta Poznania (s. 53),
Mikołaj Starzyński (s. 58), Piotr Bedliński (s. 61),
Rafał Prendke (s. 66-67), Maciej Nowaczyk (s. 16-17),
realizatorzy projektów**

REDAKCJA:

Anna Schmidt-Fiedler

KOREKTA:

Elżbieta Gola

POMYSŁODAWCZYNI:

dr Joanna Morawska

WSPÓŁPRACA:

**Anna Kuca-Szpytko, Petra Janowiak, Marta Grunwald,
Magdalena Kalawska, Dorota Fedoruk, Adrianna Machowiak**

OPRACOWANIE GRAFICZNE:

Krzysztof Molenda

DRUK:

Perfekt – Gaul i wspólnicy sp.j.

COPYRIGHT

© Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

UNIWERSYTET ZAANGAŻOWANY **2022**

POZNAŃ 2022